

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása a rotációs nyomású. Művelésük naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lel. Kötetként havonta 50 Lel. több. —: Egyes szám 3 Lel. Vasárnap 5 Lel. —: (Buc. restiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 266. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1933. november 24

Vissza a könyvhöz

Olvassuk a Bucurestiből érkező, változatos témájú hírek között, hogy egy joghallgató kezdeményezésére diákegyesület alakult, amely azt tűzte ki célul maga elé, hogy — száműzze a politikát a diákság köréből.

Rövid három sorban jött a jelentés, de érdeménél fogva, az események élére kíváncsok. Jóleső örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a háromsoros, rövidke hirt kiemeljük a verekedésekről, a tüntetésekről, a politikai kortespropagandáról hűségesen beszámoló tudósításaink közül, mert egy olyan célkitűzés csillan ki belőle, amelyre szinte évtizedekre visszamenőleg nincs példa, nemcsak az országban, de egész Európában. Abban az Európában, amelynek felnövekvő generációit, fiatal intellektuelljeit egyre visszatarthatatlanabban ragadják magukkal a párt-politikai, a világszemléleti és a társadalmi harcok különféle, rendszerint selejtes erkölcsi eszmeáramlatai. A fiatal generációk között ebből a szempontból nagyon kevés különbséget lehet felfedezni európai viszonylatban is, merthízen nem titok, hogy évek, évtizedek óta, milyen büntetlen visszaélés folyt éppen a politikai pártok részéről annak érdekében, hogy a fiatalság örök frissességét, könnyen lekesülő lendületét, a maguk önző módon körülhatárolt céljaik eszközkévé tegyék. A felelősség kérdése kétségek nélkül a korszellemet terheli mindazért, ami ezen a téren Európa közéletében történt és semmi esetre sem azt az ifjúságot, amelyet az iskolapadokból, a könyvek mellől, a korteshordók tetejére emeltek ki, hogy erről a kétes erkölcsi magaslattól tanulja megismerni és megítélni a körülötte zajló világot.

Ha valaha valaki megírja majd ennek a háboru utáni korszaknak terjedelmes vádiratát, egy messzi, boldogabb kor történelmi távlatából, bizonyára fel fogja menteni a mai politikai pártharcok, a mai világelméleti eszmei-ütközetek és társadalmi „tömegmozgalmak” célkitűzéseinek és módszereinek ódiuma alól a XX. század ifjúságát, amely ime, máris érdekezik. Az öröklött bűnökkel terhes század fiatal intellektuelljeinek lelkében egyre feltartóztatatlanabb erkölcsi erővel jut megnyilatkozásra a vágy, hogy végre is felszabadítsa magát a ráható titkos erők szuggessziója alól és értékeinek, friss energiáinak eddigi zsibvásárából kiemelkedjék. Minden korszak mindenkor ifjúságának joga van hozzá, hogy első sorban is a maga sorsára gondoljon és érvevesülését úgy készítse elő, hogy megállhassa helyét az élet további küzdelmei között. A politika korteshordóinak mákonya azonban romboló méreg annak az ifjúságnak számára, amely érettük az egyetemi katedrák emelvényeit játszotta el. S elhagyta könyveit, elárulta saját ifjúságának egész generációját is, amely a társadalmi evolúció örök törvényei szerint arra lesz hivatva, hogy a maga friss erejével és felkészültségével hozza rendbe a mai zilált világ ügyeit. Honnan, merről remélhetünk egy jobb és tisztultabb érat, altruisztikusabb, humánusabb és ideálisabb korszellemet, ha a mai kor bűneitől nem tudja függetleníteni magát a felnövekvő ifju nemzedék...?

A mi generációnk hajóját zürzavaros áramlatok egymással ellentétes erők forgatják és ásitó örvények hullámvölgyeinek mélységeitől szédülten uszunk az áradattal. Ki-ki saját sorsát menti és kisebbségben vannak az emberiségnek azok a világító szellemei, akik módját találhatnák, hogy az ifjúság nagy viágoskörtjét megvédjék az áradat szennyes

A királyi dekrétum a moratórium meghosszabbításáról szombaton kerül nyilvánosságra

A kontingentálás reformján lázasan folynak a munkálatok — A kormány továbbra is megvédi a lej stabilitását — Meghiusult az ellenzék közös frontja

30 százalékos adóleszállítást készít elő a kormány

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi miniszterterületen most szövegezik azt a dekrétumot, amellyel meghosszabbítják a mezőgazdasági adós ságok moratóriumát azoknál a kategóriáknál, amelyeknél a moratórium határideje most járt le. Lehet, hogy holnap már alá is írja a király a dekrétumot, amelyet most már szombatra nyilvánosságra is hoznak.

A tegnapi esti minisztertanács — mint azt mai lapszámunkban már jelentettük — elhatározta, hogy a konverziós moratóriumot március 1-ig meghosszabbítja. Az így nyert időt a kormány arra használja fel, hogy új konverziós törvényt készítsen, amely a liberális párt programjának megfelel. A kormányának az a célja, hogy a konverzióba a lehetőség szerint minél több adóskategóriát bevonjon, bizonyos feltételek mellett. Az adósságelengedéseket a kormány nem érinti és nem nyúl a végleges konverzióhoz sem. Egyelőre még nem döntött a kormány afelől, hogy a bíróságok által megállapított fennmaradt összegeket mennyi időn belül fizessék ki az adósok. Erre vonatkozólag is rövidesen döntés történik és a kormány már a választások után megnyitott parlamenti ülészakban a törvényhozó házak elé terjeszti az új konverziós törvényt.

A pénzügyminiszterium törvényt készít elő az adóleszállításokra vonatkozólag is.

Az adóleszállítás lépcsőzetes lesz és egyes adónemekenél eléri a harminc százalékot is.

A kormány minden adónemnél bizonyos foku csökkentést akar eszközölni és már az ujonnan megállapított adók alapján állítja össze az

A vezető-politikusok megkezdték választási körútjukat

A kontingentálási rezsím módosítására is állandóan folynak a munkálatok. Hétfőn, vagy kedden már meg is jelenik a vonatkozó rendelet, amely az ügykezelést teljesen leegyszerűsíti. Az új rendszerben egy kérvény elintézése maximálisan öt, hat napot vesz majd igénybe.

A kontingentálási módszer reformja során a kereskedelmi minisztérium három bizottságot állít fel, amelynek tagjai a Banca Nationala, a kereskedelmi minisztérium, az Iparkamara-Unionjának, az UGIR és a többi érdekképviseletek kiküldöttei. Ilyen módon megszűnik a munka a kontingentálási ügyek elintézésénél és a kérvényeket is szakemberek intézik majd el. A kormány természetesen továbbra is érvevesítési fogja a lej stabilizációjának megvédésére szükséges szempontokat.

Itt írjuk meg, hogy holnapra összehívják a belügyminisztériumba az ország valamennyi prefektusát. A belügyminisztériumban értekezlet lesz, amelyen a belügyminiszter elnököl. Ez alkalommal megvitatják a közigazgatás hiányosságait és a napi problémákat.

Bratianu Dinu pénzügyminiszter és hullámaitól. Az idő azonban, a szörványos jelek szerint, lassan csak meghozza az ifjúság számára is az igazság felismerését és az az ifjúság, amely önként tér vissza a politika han-

1934. évi költségvetést. Ugyancsak a parlament elé terjesztik azon autonóm intézmények feloszlásáról szóló törvényeket, amelyekről megállapították, hogy deficitel dolgoznak.

A kormány folytatja a tárgyalásokat a külföldi hitelezőkkel, akik azonban most — nyilván a rezsímváltozás miatt — újabb követelésekkel állottak elő. Tegnap visszaérkezett Párisból Stanescu monopolvezérigazgató, aki a külföldi hitelezőkkel a tárgyalást folytatta és jelentést tett Bratianu Dinu pénzügyminiszternek. A tárgyalások nem nyertek végleges befejezést, amennyiben az amerikai és francia hitelezők között bizonyos nézeteltérések merültek fel. Az amerikai hitelezőkkel az arany- és papírdollár árfolyama miatt merült fel az ellentét. A román kormány ugyanis annakidején aranyértékű dollárban letette az esedékes összegeket. Közben azonban bekövetkezett a dollár revalorizálása és a fizetést már az árfolyamvesztéséget szenvedett dollárban eszközölték. A különbözet 60 millió lejt tesz ki és ezt az összeget Madgearu reklamálta is. Az amerikai hitelezők ezzel szemben azt állítják, hogy a román kormány követelése fölött bíróságnak kell döntenie. A román kormány azonban nem fogadja el ezt az álláspontot és előreláthatólag kisebb összeget fog kifizetni.

Slavescu államtitkár ma délután megjelennek a Nemzeti Bankban, hogy felvegyék a kontaktust az intézet vezetőségével.

A nemzeti-parasztpárt új elnöke, Mihailache megkezdte választási körútját, amelynek során Erdély nagyobb városaiba is ellátogat. Maniu Gyula kíséretében. A pártvezetőség úgy döntött, hogy a vezérkar ismertebb regáti származású vezetőit Erdélyben is jelölni fogják. Így Mihailachet, Madgearut, Mironescut és Costachescut is jelölik a párt erdélyi listáin. Viszont a vezérkar erdélyi tagjait a regát és Bessarabiába több helyen jelölni fogják. Maniu holnap tér vissza Erdélybe. Vaida egyébként nem akart jelöltséget vállalni a választások során, azonban Krassóban mégis jelölték a volt miniszterelnököt és nem hiszik, hogy Vaida lemondja a jelöltséget.

Az Adeverul értesítése szerint az a terv, hogy az ellenzék közös frontot alakítson.

a nemzeti-parasztpárt magatartásán meg-hiusul.

mivel a párt nem hajlandó feladni a maga politikai individualitását.

gos versenypályáról a tudás csarnokai közé, ezzel az elhatározásával máris fél-csatát nyert a saját jövődjéért folytatott nagy, sorsdöntő küzdelemben. (L)

„Eltemették a leszerelési konferenciát“

Nem befejezett tény Olaszország kilépése a Népszövetségből — Mussolini a nemzetek szövetségének gyökeres megreformálását kívánja — Várháboru tör ki Anglia és Franciaország között — A francia Kamarában felvetették a bizalmi kérdést

Rómából jelentik: Olaszország kilépését a Népszövetségből egyelőre még nem lehet befejezett ténynek tekinteni. A genfi ülésezések hosszabb terminusra való elnapolásával teljesült Mussolini óhaja s így valószínű, hogy ez is jobb belátásra bírja a Ducet. Mussolini ugyanis azt kívánja, hogy a leszerelési konferenciát minél távolabbi terminusra halasszák el, mert csak így lehet megakadályozni azt, hogy teljesen elmérgesítsék a helyzetet és ne hozzanak olyan határozatokat, amelyekkel lehetetlenné teyék, hogy Németország visszatérjen a Népszövetségbe. Minthogy az elnöki hivatal kormányközi megbeszéléseket ajánlott, valószínű, hogy december 5-ig olyan fordulat következhetik be, amely Olaszország részéről teljes elismerést fog kiváltani. Mussolini a nemzetek szövetségének gyökeres megreformálását kívánja. Erre enged következtetni a Tribuna cikke is, amivel a Népszövetség irodája foglalkozik: ugyanis a népszövetségi szabályok átformálásáról van szó. Valamely határozat fontosságának megállapítására nézve az eddigtil egészen különböző szabályok alapján járnának el és az új eljárások közelebb fogják hozni egymáshoz az európai nagyhatalmokat, valamint az Egyesült-Államokat. Az új tervezetnek két fontos és jelentőségteljes iránya van: először, hogy a jelenlegi genfi eljárás módosításáról megállapították és beismerték, hogy azok gyengék, veszélyesek és határozatlanok s másodsor, hogy az eddigi módszert nemcsak megszüntetni kell, hanem mindenféle nemzetközi értekezlet kiküszöbölésével gyökeres revízió alá kell vetni a népszövetségi alapszabályokat.

A Matin szerint tegnap elhantolták a leszerelési konferenciát. A temetés néhány perc alatt ment végbe — írja a lap — amely megállapítja, hogy Franciaország elégtételt kapott. Most már a diplomaták munkája következik és januárban sor kerülhet a nagyhatalmak értekezletére, amely az olasz tengerparton folyik le.

A francia parlamentben ma délután foly-

tatták a pénzügyi javaslat vitáját. A 38 tagból álló jobboldali Marin-csoport elhatározta, hogy a tisztviselői fizetések levonására irányuló szakaszt semmiesetre sem szavazzák meg és általában az egész költségvetéssel szemben ellenzéki magatartást tanúsítanak. Az új szocialista párt ma délután ülést tartott, amelyen a kormány iránti magatartásukra vonatkozólag nem jutottak végleges állásfoglalásra. A párt tagjai közül ugyanis sokan úgy

Fokozódik a nyugtalanság Roosevelttől inflációs politikája miatt

A kísérlet eddig tizenötmilliárd dollárba került — Litvinov végkielégítést ajánlott fel az Egyesült-Államoknak

Washingtonból jelentik: Éles harc folyik Roosevelttel és a dollárhigítást ellenző bankárok között. A bankárok erősen támadják az elnök pénzügyi politikáját, amire Roosevelt tegnap este rádióbeszédében felelt ellenfeleinek, akiket „türelmetlen vastagfejűek”-nek nevezett.

Az amerikai közvéleményt — függetlenül attól, hogy helyesli-e Roosevelttől politikáját vagy sem — élénken foglalkoztatja, hogy az a gazdasági kísérletezés, amelyet az új elnök beiktatása óta folytat, tulajdonképpen — mennyibe is került az Egyesült-Államoknak? A „National Industrial Conference Board” számítása szerint Roosevelttől politikáját az amerikai gazdasági élet eddig 11.75 milliárd dollárral fizette meg. Megjegyzendő, hogy ebben az összegben nem szerepelnek a Reconstruction Finance Corporation által folyósított hitelek. Abban az esetben, ha ezeket a kölcsönöket is figyelembe vesszük, akkor

a nagy amerikai kísérlet 15 milliárd dollárba került.

Azok a hitelek, amelyeket a Roosevelt-terv finanszírozására igénybe vettek, a következő célokat szolgálták:

vélekednek, hogy Sarraut eddigi kijelentései megfelelnek a pártóhainak s eszerint bizalmat kell szavazni a kormánynak.

A Daily Herald híradása szerint rövidesen várháboru tör ki Anglia és Franciaország között. Anglia ultimátumot küldött Franciaországnak, amelyben a vámtarifák megváltoztatását követeli. Az ultimátumban Anglia azt nehezményezi, hogy a franciaországi kikötőkben 15 százalékos külön vámot és 6 százalékos kikötői díjat állapítottak meg mindazokra az árukra, amelyeket angol hajókkal hoznak a francia kikötőkbe. Ha Franciaország nem teljesíti Anglia követelését, akkor december elsején kitör a vámháboru a két ország között.

Késő éjszaka jelentik Párisból: A pénzügyi javaslat tárgyalásának során Sarraut felvetette a bizalmi kérdést. Az elnök ekkor felfüggesztette az ülést, a kormány pedig tanácskozássra vonult vissza. A felvetett bizalmi kérdés fölött a kamara a késő éjszakai órákban szavaz.

Építkezésekre 3 millió dollár, a mezőgazdaság segítésére 3.5 milliárd dollár, a városi ingatlanulajdonosoknak folyósítandó kölcsönökre 2.2 milliárd dollár, a társadalmi segélyekre 750 millió dollár (ebből 500 milliót a Reconstruction Finance Corporation adott), a bankbetétek garantálására az állam 2 milliárd dollárt folyósított, kisebb összegek és különböző garanciák 300 millió dollár. Összesen tehát 11.75 milliárd dollár, amelyhez hozzá kell számítanunk a Reconstruction Finance Corporation által folyósított kölcsönöket. Így tehát a Roosevelttől-kísérlet finanszírozása 15 milliárd dollárt vett igénybe, ami a dollár jelenlegi árfolyamán

1800 milliárd lejt jelent.

Ennek az összegnek a nagyságáról könnyen fogalmat alkothatunk, ha figyelembe vesszük, hogy Románia egy évi költségvetése 24 milliárd lej.

Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy Litvinov az Egyesült-Államok kormányának végkielégítést ajánlott fel a cári, valamint a Kerensky-féle adósságok és az amerikai kártérítési igények elintézésére.

A bomba

Írta: ARNALDO CARPI.

Scarpetti nagyon rossz hangulatban sietett haza az irodából késő este. Kopott felöltőjének felhajtott gallérija gyengén védte meg a novemberi eső ellen. Az esernyőjét a múlt héten elvesztette és nem volt pénze arra, hogy újat vásároljon. Szinte gyűlölettel nézte azt a szép és elegáns párt, amelyik előtte megállt. Magas, elegáns férfi és karcsú, babaszerű fiatal szőke nő. Mindkettőn drága vízhatlan esőkabát. Bezzeg, ezek nem törődtek az esővel.

Amint a férfi az úccalámpa fénykörébe lépett, Scarpetti megismerte nagyhatalmu főnökét, Pinottit, a gyár vezérigazgatóját. Most már fokozott érdeklődéssel figyelte őket, mert a vezérigazgató feleségét több ízben látta az irodában... magas, fekete haja asszony volt. Ez azonban kis szőke baba. Szóval a szigorú főnök ur kalandok után jár...

Pinotti megcsókolta a szőke babát, besegítette az intésére a járda széle mellett megálló taxiba s gyengéden így szólt:

— El ne felejtse, édesem... holnap...!

Scarpetti a kapu árnyékába húzódott vissza. Főnöke nem vette észre, vagy legalább is nem árulta el, hogy meglátta... Egy divatos tangót dúdolt halkán, és lassan tovább indult a Galleria felé.

„Aminek véletlenül tanuja lettem — gondolta Scarpetti —, az lesz a jövőm megalapítója. A vezérigazgató megcsalja a feleségét. Nekem alapjában közömbös... De...! Pinotti kis tisztviselő volt a gyárban, míg a tulajdonos lányával véletlenül meg nem ismerkedett... Ez a házasság a karrierje alapja... A feleségé a vagyon. Pinotti öt év alatt vezérigazgató lett... Egy szavamba kerül és mindent elveszít... Hallottam, hogy a felesége roppantul féltékeny...”

Scarpettinek álmatlan éjszakája volt. Százszor

megforgatta a tervet. Érezte, hogy veszélyes térre lép, ha a vezérigazgatót meg akarja zsarolni. Óvatosan kell eljárnia, mert Pinotti kemény legény, akire aligha lehet könnyen ráijeszteni.

Érdekes, hogy Scarpettit egy percig se foglalkoztatta az erkölcsi vonatkozása. Nem érezte, hogy igazában közönséges zsarolásra készül, sőt szinte féktelen örömet érzett, mint aki előtt várt, lanul nagy lehetőségek nyílnak meg...

Amint másnap beérkezett a gyár irodájába, azonnal bejelentette magát a vezérigazgatóknál. Pinotti híres volt arról, hogy bár nagyon elfoglalt ember volt, a vállalat alkalmazottait mindig fogadta, ha jelentkeztek nála.

Ebéd után, három óra körül szólt le a házi telefonon a titkár, hogy a vezérigazgató fogadja Scarpettit. Azonnal odasietett. Öt percnyi várakozás után került sorra. Amint a vezérigazgató szobájába lépett, szinte remegett az izgalomtól.

„Bizonyára meglátott tegnap este — gondolta — azért fogad ilyen gyorsan...”

De már három perc óta állt a szobában, és Pinotti még nem vett róla tudomást, folytatta az előtte fekvő levél olvasását. Azután felnézett és jóindulatu mosollyal szólt:

— Nos, Scarpetti, mi hozta hozzám?

A mosolyra Scarpetti bátorsága visszatért. Biztosra vette, hogy főnök tisztában van a jövőtele céljával, azért igyekeznek már előre mosolygással leszerelni. Annál keményebben vágta ki az éjszaka folyamán kiesztelt gondolatokat:

— Vezérigazgató ur, évek óta dolgozom. Mások előléptek, én ma is éhbérért dolgozom. Arra kérem, adjon nekem hozzám méltóbb állást!

A vezérigazgató meglepetten nézett Scarpettire:

— Magához méltóbb állást?

— Igen — erősítette Scarpetti és élesen szembenézett a vezérigazgatóval — tegnap este hat óra óta úgy érzem, hogy ezt az igazságtalanságot már nem viselhetem el tovább.

— Tegnap este hat óra? — kérdezte Pinotti és arca még nagyobb meglepetést árukt el. Scarpetti most már tisztában volt azzal, hogy főnöke tegnap nem látta őt, tehát elsütötte a nagy ágyút:

— Hígyje el, vezérigazgató ur, hogy nem folyamodnék kétes izü eszközökhöz. Bennem feltétlenül megbízhatik De mégis nyíltan kell felvetnem a kérdést, adhat-e nekem hozzám méltóbb állást.

A vezérigazgató szórakozottan hallgatta és valahogy nem érezte ki a beszédében rejlő fenyegetést. Sőt tetszett neki ez az önérzékes hang. Így felelt:

— Scarpetti, éppen holnap megy nyugdíjba a csoportfőnöke. Megpróbálom, hogy maga hogy válik be a munkakörében. Csak örülni fogok, ha megállja a helyét.

Scarpetti úgy érezte, hogy még világosabban kell beszélnie. Nem kegyet akar, hanem világos ígéretet. De ebben a percben két hölgy lépett a szobába: Pinotti felesége és a tegnap látott szőke baba. Scarpetti erre vérszemet kapott: „Ez az ember a feleségét a barátjával csalja meg” — gondolta és erőlesen rákezdte:

— Még lesz egy szavam, tessék később hivatni! Odakinn megkérdezte az altisztot!

— Ki az a szőke nő a vezér feleségével? — A vezérigazgató huga — felelte az altiszt.

Scarpetti elszedült... Szinte támoogyva jutott vissza a szobájába. Amikor a vezérigazgató később újra hivatta, csak ennyit mondott alázatos meghajlással:

— Csak meg akartam köszönni vezérigazgató ur kegyességét!

Scarpetti sohase bocsátotta meg Pinottinak, hogy nem csalja meg a feleségét.

Domán Sándor és Vigyázó László Arad-város interimárbizottságának tagjai

Befejezett tény a városi tanács feloszlatása. Az aradi Magyar Párt elnöki tanácsának ülése. Holnap állítják össze a magyarság jelöltjeinek listáját

Az aradi Magyar Párt elnöki tanácsa ma délután Barabás Béla dr. elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a pénteki intéző-bizottsági ülés programját készítette elő. Az elnöki tanács elhatározta, hogy az intéző-bizottsági ülésen kandidáló-bizottság kiküldését javasolja. Ez a bizottság visszavonul és megejteti a jelöléseket. Az természetesen már nem vitás, hogy a parlamenti jelölő-lista vezetője Takácsy Miklós aradmegyei föld-birtokos, a megyei nagytanács tagja lesz. A lista teljes névsorát a jelölő-bizottság állítja össze, amelynek elfogadása fölött az intéző-bizottság dönt. Ugyancsak a kandidáló-bizottság állítja össze a szenátusi jelölő-lista névsorát.

A Magyar Párt központja november hó 27-ére tűzte ki az elnöki tanács ülést, amelyen a vidéki tagozatok megbízottai előterjesztik a helyi jelölő-listákat. Az aradmegyei tagozat képviselőiben hétfőn Purgly László, Parecz Béla dr. és Takácsy Miklós utaznak Kolozsvárra, hogy az aradmegyei párttagozat jelölő-listáját bemutassák s egyben résztvegyenek azon a megbeszélésen, amely dönteni fog arról, hogy köt-e választási kartell az Országos Magyar Párt a liberális-párttal, vagy más egyéb politikai párttal, vagy pedig minden paktum és kartell nélkül, teljesen önjereje támaszkodva indul a választási küzdelemben?

A kormánypárt aradi berkeiben egyébként fokozott érdeklődéssel néznek Marcus Mihály dr. megyei pártelnök bucaresti-i utjának eredménye elé. Mint ismeretes, ugyanis a megyei pártelnök magával vitte a tagozat által összeállított kormánypárti jelölő-listát, amelynek neveiről különböző verziók terjedtek el. Így Marcus Mihály dr. kamarai és Iancu Adám dr. szenátori hivatalos je-

központ döntését. A fenti nevek egyelőre csak kombinatív jöhetnek számításba, hiszen a központnak kell döntenie például afelett, hogy Xení professzort, a párt egyik legkitünőbb gazdasági felkészültségű régi tagját nem jelölik-e újra Aradmegyében, Manolescu bucaresti-i professzorról együtt? Végleges jelölő-lista összeállításáról tehát ma még korai beszélni.

Itt írjuk meg, hogy az aradi városi tanács feloszlatása befejezett ténynek tekinthető és az erről szóló intézkedés egy-két napon belül napvilágot lát. A kormány tervei szerint a városi tanács feloszlatása után a szokásos interimár-bizottságot nevezik ki, amelynek elnöke — a kormánypárt aradi tagozatának javaslatára — Ursu János dr. lesz. Az interimár-bizottsági tagok névsoráról szóló javaslatot Marcus Mihály dr. és Ursu János dr. vitte magával Bucarestbe és

azon két magyar párti tag: Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, a Kereskedelmi Testület elnöke, városi tanács tag és Vigyázó László mérnök, az Astragyár volt vezérigazgatója is szerepel.

Az előterjesztett listát a belügyminiszter előrelát-

Olcsoőbb mint Bucarest
Jobb mint Budapest
Kalapot
Inget
Nyakkendőt stb.
MANEA-nál
a megyeházzal szemben. 4379

hatólag elfogadja és ebben az esetben Arad magyarságát az interimár-bizottságban Domán Sándor és Vigyázó László fogják képviselni. Értesülésünk szerint az aradi Magyar Párt vezetősége tudomásul fogja venni említett két tagjának az interimár-bizottságba való kinevezését.

Várospolitikusok körében egyelőre még nézeteltérések uralkodnak a tanács feloszlatásával kapcsolatban. A kormányuk ugyanis az a terve, hogy — a temesvári tanács mintájára — az aradi városi tanácsot is minisztertanácsi határozattal oszlatja fel. Egyesek véleménye szerint ez az intézkedés nem bir joghatállyal, mert a tanács feloszlatása csak a közigazgatási bíróság (Comitetul Local de Revizuire) határozatának alapján történhet. Egyelőre annyi bizonyos, hogy a tanácsfeloszlattásról szóló kormányintézkedés néhány napon belül napvilágot lát és hogy ugyanekkor megtörténik az interimár-bizottság kinevezése is. Ez a bizottság vezetési tudvalevőleg az új városi tanács és a polgármester megválasztásáig a város ügyeit.

Lubbe halálbüntetést kér magára, csak fejezzék be a Reichstag-per tárgyalását

A nagy per fővádlottjának szenzációs vallomása — Lubbe csaknem elárulta bűntársait

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés palotájának felgyújtása ügyében nagy érdeklődés mellett folyik a tárgyalás Lipcsében. A tárgyalás s a közérdeklődés központjában Van der Lubbe, a gyújtogatás fővádlottja áll, aki az eddigi tárgyalásokon állandóan abnormálisan viselkedett és azt a benyomást keltette a bírálókban, hogy meg akarja játszani az örültet. Mint Lipcséből jelentik, a mai

te, hogy meddig tart még a tárgyalás, amelyet már nagyon megunt.

— Már többször bevallottam, hogy én gyújtottam fel a Reichstagot, fejezzék hát be a tárgyalást, mert ítéletet szeretnék hallani.

Az elnök ekkor felvilágosította Lubbet, hogy a bűntársait is vallomásra kell bírni, addig nem fejeződik be a tárgyalás.

Lubbe: Mondottam már, hogy vádlott-társaim nem részesek a gyújtogatásban. Adjanak husz évet, vagy halált, de történjék már valami! Ítéletet kérek és tiltakozom a per folytatása ellen!

Elnök: Vallja be, hogy ki segített a gyújtogatásnál és akkor nem folytatjuk tovább a tárgyalást.

KING-KONG

öltetésén kívül Manolescu Strunga bucaresti-i egyetemi professzor, Cotioiu Romulus dr. ügyvéd, Pauessti Miklós ügyvéd, Popovici Valér dr. kisenői ügyvéd, Constantinescu Alexandru aradi tanár, Heit Gyula glogováci sváb gazdálkodó, Uglis gurahonci igazgató-tanító és Noveanu Aurel dr. fiatal aradi orvos neveit emlegetik a képviselő jelölő-listával kapcsolatban, míg a szenátor-jelöltek között Ardelean mikalakai esperes és Plesu János berzovai igazgató-tanító neveit kombinálják. Az Aradi Közlöny munkatársa illetékes helyen érdeklődött a lista megerősítése érdekében, azonban a következő választ kaptuk:

— Tényleges jelölő-listáról mindaddig koral beszélni, amíg nem ismerjük a bucaresti-i párt-

KING-KONG

tárgyalás szenzációja az volt, hogy Van der Lubbe teljesen megváltoztatta magatartását, egészen józanul, normálisan viselkedett, sőt nagyon élénk, beszédes volt, holott a tárgyalás eddigi folyamán mindössze annyit beszélt, hogy vállalta a gyújtogatás elkövetését. Van der Lubbe a mai tárgyaláson a kérdések egész sorozatával ostromolta az elnököt, akitől mindenekelőtt megkérdez-

KING-KONG

Lubbe: Senki sem segített, magam végeztem egyedül.

Az elnök ekkor megkérdezte, hogyan képzelt el Lubbe azt, hogy egyszerre husz helyen is törték elő lángok a birodalmi gyűlés épületében? Mindenütt egyszerre volt jelen egyedül?

Lubbe: Én csak annyit mondtam, hogy a függőnyt egyedül gyújtottam meg. Ami a többi részen támadt tüzet illeti, azt bizonyára...

A vádlott itt hirtelen elhallgatott és az elnök többszöri kéréseire sem fejezte be megszakított mondatát. Bizonyosra veszik, hogy Lubbe ma elárulta volna bűntársainak szerepét, ha valami erőszakolt félelem meg nem akadályozta volna.

CORSO - mozgó mai műsora!

SLÁGER!

Az első nagy nemzetközi tengeralattjáró kémilim!

K É M N Ő K

KARL LUDWIG DIEHL,
TRUDE VON MOLO — THEODOR LOOS
TRUDE BERLINER — PAUL HÖRBIGER

Jegyelővétel szombatra már máttól!

Letartóztattak egy tömeggyilkos ügyvédet, aki Mata Harival együtt kémkedett

Egy autógázolással kapcsolatban megdöbbentő adatok derültek ki Bonnet francia ügyvédről

Párisból jelentik: Szenzációs bűntényt leplezték le a hatóságok Grenoble-ban. Letartóztattak egy Bonnet nevű ügyvédet, akiről a nyomozás kiderítette, hogy gyilkosságok, gyújtogatások egész sorozatát követte el, valamint, hogy a világháború alatt kémkedett. A tömeggyilkos nyomára egy gázolási eset vezetett a hatóságokat. Saint Etienne közelében egy asszony holttestét találták. Megállapították, hogy egy autó halálra gázolta az asszonyt és a gyanú Bonnet-ra terelődött, aki barátjával több titokzatos autókirándulást eszközölt. A vizsgálat során derült ki azután a többi bűntényt. Megállapították, hogy

az ügyvéd egy bírósági tisztviselő feleségét, valamint egy Moulin nevű asszonyt is eltett láb alól.

Az asszony éveken át barátnője és bűntársa volt. később azonban zsarolni akarta, mire az ügyvéd őtet is meggyilkolta.

Megmérgezte több barátnője férjét s eltette láb alól a saint-etiennei törvénytörő elnököt és vizsgálóbírókat, akiket halálra is gyilkolt.

Bonnet barátainak több ízben elmondta, hogy a világháború alatt együtt dolgozott

Mata Harival és nemzetközi kémirodákban teljesített szolgálatot.

A nyomozás most ebben az irányban is folyik és valószínűleg hamarosan szenzációs fordulat várható a leplezett franciaországi rémregény ügyében.

Keztyűs kézzel

Tyja: Fekete Tünde

Az aradi diáktolvajok

esetében — keztyűs kézzel — két érdekes jelenség mutatkozik. Az egyik, hogy a diákok nem olyan értéket loptak el, amelyből valami különös fordulat virágzott volna ki kicsi életükben. Nem pénz, nem ékszert, nem ugynevezett földi jót, hanem horribile dictu: egy mozigépet.

Számukra, ugylátszik, ez a legfőbb ellopható földi jó, egy olyan gép, amelyben a filmkölcsonzókól kikunyerált, kiselejtezett filmeket díjmentesen leforgathatták. A havi zsebpénzből bizonyára nem telt Lillian Harwey-gyönyörökre. És az elcsent gép leforgatott csodáin nemcsak azok ámuldoztak, akik ellopták, hanem azok is, akiknek az el tulajdonításhoz semmi közük. Ingyen mozi volt s hogy az ő nyelvükön fejezzem ki magam: *jó muri*, vagy *pokoli zri*. Lopásnak lopás, az bizonyos, büntetést is érdemel, az is kétségen kívül áll, de Isten bocsássa meg az én bűnömöt is, ebben az egészben inkább a „Pál-uccai fiuk” stikli-keresését látom, mint valami földalatti betörőszövetkezet csakugyan rémséges, bekormozott arcu fantáziáját.

Egész más azonban az a fény, amely ebből a mozigépből a rendőrség felé árad. Ezt a ropant bűnügyet, ezt a földet remegtető hatalmas betörést, amelyben a diákok a genfi botrányok előtt pár perc alatt megoldották az egész leszerelési konferenciát, tanári konferencia nélkül szelvéen le a mozi-gépet, a rendőrség a nyomozás érdekében nem közölte az ujságokkal.

Keztyűs kézzel kérdezzük: miért nem?

Mi történt itt? Valami modern Mata Hari

Különös gyermektartási per az aradi törvényszék előtt

Ikrekét szült egy aradi leány, aki orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy senkivel sem tartott fenn intim viszonyt

Előre leszögezem, nincs ok álszemérmeskedésre. Az alábbi kis történet a reális élet, a maga meztelen valóságában. Ezuttal nem Heimburg, vagy Courts-Mahler regényt írt az élet, hanem — mondjuk — egy Forró Pál történetet, egy kis erotikával, illetve pikantériával átszőve. De ismétlem, semmi ok az álszemérmeskedésre és egy gyermektartási per sokszor van olyan tanulságos, mint akármelyik botrányokkal tarkított válóper.

Kiss Margit aradi leány ez év tavaszán gyermektartási pert indított Marton Károly aradi iparos ellen. A leány keresetében elmondja, hogy az elmúlt évben intim kapcsolatot tartott fenn az iparossal s a viszony következménye az lett, hogy *egészséges leányikreknek adott életet*. A fiatal anya elpanaszolta, hogy Marton hallani sem akar arról, hogy megfelelő tartásdíjat fizessen, sőt, egyszerűen letagadja, hogy valamilyen kapcsolat állott volna fenn közöttük. Tanukat jelentett be annak igazolására, hogy a kritikus időben folyton együtt jártak és sokszor a késő esti órákban is kettesben voltak.

Az aradi járásbírósa letárgyalta a pert. Az iparos tagadott. Kijelentette, hogy udvarolt a leánynak, *de semmiféle intim kapcsolat közöttük nem keletkezett*, úgy, hogy az ikrek apaságát semmiesetre sem vállalhatja. Tanuképpen bejelentette dr. Wolfner Gyula aradi orvost, akit a bíróság be is idézett. Az orvos meglepő vallomást tett. Elmondotta ugyanis, hogy Kiss Margit terhességének ötödik hónapjában felkereste és kijelentette, hogy nem tudja, minek tulajdoníthatja állapotát, amikor *senkivel sem tartott fenn intim viszonyt*. Megvizsgálta a leányt és azt a felfedezést tette, hogy *Kiss Margit állapota dacára is érintetlen*.

A leány kérésére ezt a körülményt orvosi bizonyítvánnyal is igazolta. Az orvosi bizonyítvány tényleg ott szerepelt az akták között. A bíróság behatóan tárgyalta a fogas kérdést, egyrészt ott volt az orvos vallomása, amely szerint a leány kijelentette, hogy nem tartott fenn senkivel sem kapcsolatot. Ennek meglehetősen beszédes cáfolata volt viszont a két egészséges leánygyermek. Valamint a kihallgatott tanuk vallomása. A bíróság végül is *helyt adott a keresetnek és ezer lej havt tartásdíj fizetésére kötelezte Marton Károlyt*. Az ítélet a törvény egyik paragrafusa alapján jött létre, amely világosan kimondja, hogy hasonló esetekben *az apa az, akit a nő kijelöl és akinek apai voltára eskü alatt tesz vallomást*.

Az ítélet ellen az iparos fellebbezést nyújtott be. Ebben újra kijelentette, hogy nem állott fenn közöttük semmiféle intim kapcsolat és udvarlása alatt csak csókolóztak és „más hasonló szerelmes játékot üztek”, de komolyabb dolgokra nem került sor. Egyben bejelentette Marton Károly, hogy *a kérdéses időben nem is tartózkodott Aradon és erre nézve is tanuk kihallgatását kérte*. Végül pedig azt a kérést terjesztette elő, hallgassák ki újból dr. Wolfner arra nézve, mit mondott neki Kiss Margit, amikor vizsgálatra jelentkezett. A bíróság, amely ma vette tárgyalás alá az érdekes ügyet, helyt adott a kérelemnek és újabb tanukihallgatások céljából elhalasztotta a tárgyalást.

Kiss Margit pedig elvonult az ikrekkel. Az ártatlanul nevetgélő babák vidáman nézték a széles kocsiból a törvényszék épületében sürgő-forgó embereket. Szegények még nem tudják, milyen nagy harc folyik körülöttük és mennyi hivatalos irat született abból, hogy egy szép nyári napon a világra jöttek... (—)

CONSUM könyvével szigorúan kirakati készpénzáron felár nélkül vásárolhat **SZÉKELY** divataruházában, 3 színházzal szemben

kémkedett? Iratok tűntek el a külügyminiszteriumból? Kiraboltak egy Wertheim-szekrényt, amelyben olyan dollárok sütkéreztek, amelyeknek értékük nem zuhan? Megölték a grófnőt és a gróf a vízbe fult?

Ugyan kérem! Leszerelték egy vetítógépet s ezt elvitték a Kulturpalotából. Ez nyáron történt, júliusban. Ha másnap ez a hajmeresztő rémtörténet megjelenik a lapokban, az ujsághirdások nyomán harmadnapra elfogják a tetteseket. Mivel azonban a feljelentés idején magasabb állami érdekekből, külpolitikai konstellációik megerősítése címén, valamint közgazdasági életünk várható stabilizálása érdekében ezt az egész edgar-wallacei történetet titkolták, tehát csak decemberre kerültek elő a tolvajok. Ezt se keztyűvel, se keztyű nélkül nem lehet megérteni.

Ma a legnagyobb tolvajokat, a legveszedelmesebb szélhámosokat, sőt, hogy a diákoknál maradjunk: a Zemplén Déneseket is a napilapok riporterei fogják el végeredményben. A Zemplén-ügy soproni hotelportása az egyik délutáni pesti lap tudósítása alapján ismert rá a diákra. Szóval: mi már rég elfogtuk volna ezt a pár falazó kisgyermeket, ha ezt a nyáron közlik velünk. Továbbá: — ha elfogtuk volna őket, megkerült volna a vetítógép és lett volna néhány tudományos, hasznos, értelmes előadásban részük.

Igy: a diákok gyönyörködhetnek Greta Garban, saját rezsijükben, a detektiv-filmek hatása alatt mindjárt el is áshatták a gépet. Egy júliusi eset, azzal, hogy a sajtót kihagyták, csak decemberre oldódott meg, a büntetés évközben sújtja a diákokat, nem a nyári szünet alatt és az egész így, ahogy elmondtam, keztyűs kézzel, egy kitünő film, hogy érdemes volna belőle sajtóbemutatót adni: — a rendőrségnek.

Pilisiné kozmetika
Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Mindenféle szépségbűbák szakszerű eltüntetése.

Színház — Művészet — Irodalom

A pénz nem minden

Bus-Fekete László vigjátékának bemutatója az aradi színházban

Tipikus Bus-Fekete-darab. Ragyogóan szellemes mondások egész sora... s a szójátékok mögött mély filozófia bujkál. Bus-Fekete élő alakokból formálta történetét, a féltelligens sportfenomén, aki előtt lezárt könyv a kés és villa használatának tudománya, a diplomás tanárnő, aki cselédnek kénytelen beállni, a lecsuszott ügyvéd, háztartásbeli alkalmazottak tanácsadója, a hirtelen meggazdagodott kormányfőtanácsos, s a többi... mind husból és vérből való figura, akik egy szellemes mese keretében a való életet, a Má-t parodizálják. Szinte ötpercenként csattant fel a nézőtérre a nevetés, egy-egy szellemességet külön tapssal honorált a közönség. Ezek a tapsok a szerzőnek szóltak.

Az előadás jó volt. Somlay Julia teljesen átélte a kényszerűségből cseléddé lett tanárleány tragédiáját, szívet vitt ebbe az amugy is hálás szerepbé és közvetlen játékaival új hivatást szerzett magának: a prózaelőadások közönségét. Ma új oldaláról mutatkozott be az aradi publikumnak és meg kell állapítani, a prózai színésznőt éppen olyan szívesen — sokan talán még szívesebben — fogadták, mint a temperamentumos szubrettet. Tunyoghy Péter, a félszeg, szerelmes futballista szerepében elsőrangot nyújtott. Élethű volt: ennél nagyobb dicséret talán nem is szükséges. Szendrey Mihály kabinetalakítása sok derűt vitt a színpadra, a közönség lelkesen tapsolta meg régi kedvencét. Felhő Ervin talán kissé túlkarakterizozta Stern bácsi, a cselédszerző figuráját, de játéka feltétlenül sikert aratott. Gömör Emma aránylag kis szerepében is nagyszerű volt, a többi: Kozma Hugó, Hegyessy Magda, Németh Nelli, Dálnoky Dudus és Kun Dezső mind hozzájárultak az est sikeréhez. A közönség sokat és szívesen tapsolt. A rendezés kö-

rül mutatkoztak ugyan kívánnivalók, de ez nem a darab rendezője, hanem inkább a színház felszerelése hiányosságának terhére írható. A premiért jó félház nézte végig, pedig a mai előadás nagyobb közönséget érdemelt volna. (—rosi.)

A színház jövő heti nagy operett-ujdonsága: „Egy csók és más semmi”

Kedden este mutatja be a színtársulat az ideiglenes hatalmas slágerét.

A „Kék lámpás” volt a múlt hét ujdonsága, a jövő héten már is újabb nagyszabású operettsláger szerepel a színház műsorán, amely kitünően jelzi azt a lendületes irányt, amit a színház igazgatósága az idén célul tűzött ki maga elé. Az „Egy csók és más semmi” szinte nem is szorul reklámra, mert az az előzetes hír, ami a darab budapesti bemutatója és sorozatos előadásai után a vidékre is elérkezett, bizonyítja, hogy ez a kiváló Szilágyi-Eisemann-operett az idény legkiválóbb operett-termése. Ehhez pedig a nagyszerű aradi előadás járul, amelynek irányításában Felhő Ervin önmagát mulja felül. Az operettgyűttes valamennyi tagja hálás szerephez jutott a darabban és a kitünő feladatot nagyszerűen meg is oldják. Feltehetőlenül szép színházi esték lesznek keddtől az aradi színházban. Az operett rendkívüliségének tudatában keddtől egész héten ez az operett uralja a színház műsorát.

* Színházi műsor. Péntek: A pénz nem minden. (Nagyszabású vigjátékujdonság, fél 9 órai kezdettel, B. bérlet). Szombat: Román előadás: Alhambubeste. Vasárnap délután 3 órakor: Zsák-bamacska. (Kitünő operett, délutáni mérsékelt helyárrakkal). 6 órakor: A pénz nem minden. (Vigjátékujdonság). Este 9 órakor: Kadetszerelen. (Nagyszerű operett, C. bérlet). Hétfő: Az Egy csók és más semmi operettujdonság keddi bemutatója előkészülete miatt nincs előadás.

* Ma este másodszer kerül színpadra: a Pénz nem minden. Bus-Fekete László frappáns sikerű, végtelenül szellemes vigjátéka, mely a csütörtöki premieren elvitázhatalanul nagy sikert aratott. A mai előadás B. bérletben megy.

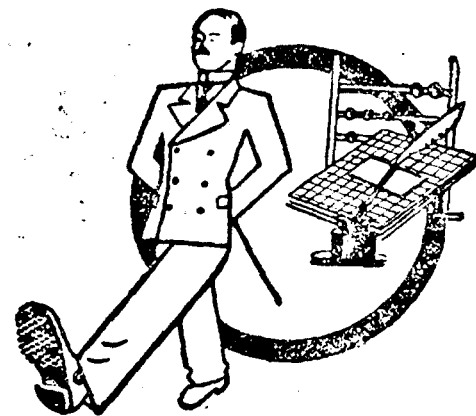
Tizenhatéves fiú és tizennégyéves leány öngyilkossága Budapesten

Tragédia a London-szállodában

Budapestről jelentik: Megrendítő tragédia történt az elmúlt éjszaka a London-szállodában. A késő esti órákban egy 16 éves fiú és egy 14 éves leány jelentkezett a szálloda portásánál. Szobát kértek és azt mesélték, hogy Bicskén aknak, testvérek és lekésték az esti vonatot.

A hajnali órákban a portás ellenőrző körutat végzett és a két fiatal szobájából hörgést és elfojtott segélykiáltást hallott. Nyomban fellármázta a személyzetet, amelynek segítségével betörte az

ajtót. A fiút és leányt az ágyon találták meg súlyos állapotban. Kórházba szállították őket, ahol kiderült, hogy lúgkódatot vettek be. A hátrahagyott búcsulevélben megírták, hogy I. Aszló Béla gyakornok és Lóczy Anna a nevük s azért akartak meghalni, mert nem lehettek egymásé. Arra kérték a hatóságokat, hogy temessék őket egymás mellé. A kórházban a fiú magához tért és elmondta, hogy az utolsó percben erőt vett rajtuk az életösztön és azért kiáltottak segítségért.

Az én talpam Okma talp
Kevés pénzért soká tart

**PALMA
OKMA**

tartó talp
nem árik át,
tartóssága
csodával határos

Ezt kérje!

Nagyszabású selyemcsempészést lepleztek le Aradon

Hatalmas Daimler-autó hozta át a határon a selymet. — Több mint háromszázötvenezer lej vámbírságot vetnek ki a csempészekre

Tegnap a késő esti órákban az aradi rendőrség nagyszabású selyemfonal-csempészést leplezett le. *Barna* János, aki az aradi *Schenker* szállítványozási-vállalat tisztviselője, felesége társaságában az Ar. 170. számú hatalmas szürke Daimler-autón két nappal ezelőtt utazott Tornyán keresztül Magyarországra. Az autót egy külföldön tartózkodó aradi vállalkozó adta kölcsön Barnának. Tegnap a késő esti órákban tért vissza az autó utasaival és a román határon belül érve, egy csendőrfőhadnaggyal találkoztak, akinek gyanus volt a hatalmas utiládával ellátott kocsit, amely két nappal ezelőtt hagyta csak el az országot. Intett a sofőrnek, hogy álljon meg, de az autó tovább robogott.

A főhadnagy csempészésre gondolt és ezért egyenesen a telefonhoz sietett, hogy értesítse az aradi hatóságokat. A rendőrkveszturán *Cherches* és *Crisan* szolgálatos komiszárok vették fel a telefonüzenetet és autóján nyomban a pécskai-utra hajtottak, hogy leállítsák a kocsit, amikor Arad területére érkezik. A komiszároknak csak annyi idejük volt, hogy keresztbeállhassák saját autójukkal az országúton, mert alig hogy a város határához értek, feltűnt a nagy sebességgel száguldó autó.

A komiszárok mindenekelőtt a bentülőök iratait vizsgálták felül, majd amikor ezt rendben találták, kinyitották az autó hátsó ajtaját. A kocsit hátsó részében hatalmas tömegű se-

lyemfonalat találtak. Most már semmi kétség sem férhetett ahhoz a gyanúhoz, mely szerint a bentülő *Barna* János csempészett árut szállít.

Az autót a központi rendőrségre vitték utasaival együtt és itt *Iancu* Traian, a bünyügyi osztály vezetője kezdte meg a kihallgatásukat. Átvizsgálták jobban az autót és az aránytalanul nagy podgyásztartó ládáiban újabb nagymennyiségű selyemfonalat találtak. Így az autó különböző részeiben eldugva mintegy 200 kilogramm súlyú értékes selyemfonal volt. A hozzávetőleges értékelés szerint a selyemfonalakra a vámbírság több mint 350 ezer lej fog kiüenni.

Röviddel elfogatásuk után szabadlábra helyezték *Barna* Jánosét, akinek semmi köze sem volt a csempészéshez és megkezdtek *Barna* János kihallgatását. Elsősorban aziránt érdeklődtek, hogy miért nem állt meg autójával a csendőrfőhadnagy intésére. *Barna* és a sofőr egyöntetűen kijelentették, hogy nem vették észre a főhadnagy intését.

A rendőrség most abban az irányban nyomoz, hogy kinek a részére történt a csempészés. A kihallgatások a reggeli órákig tartottak, amikor is *Barna* Jánost is szabadlábra helyezték. *Barna*nak bejelentett lakása van, azonkívül jó módú ember és így a bírság összegére fedezet van. Egyes verziók szerint különböző erdélyi nagy gyárak is érdekelve vannak a csempészési ügyben.

Berlin, Bécs, Budapest és Bukarest sikerteljes bemutatói után

az aradi **CENTRAL**-ban folytatja diadalmas útját a

DÜBÖRÖG A FÖLD...

Hemingway Ernőnek, a világhírű írónak Nobel-díj nyertes regényének ragyogó filmváltozata.

Rendezte: **FRANK BORZAGE.**

Főszereplői:

GARY COOPER, HELEN HAYES, ADOLPHE MENJOU

Ez a film egy nagy, halálos, mindenben keresztül diadalmaskodó végtelen szerelem himnusza.

Premierje holnap, szombaton.

Jegyek elővételben már ma kaphatók.

Nagyarányu szélsőséges agitációt lepleztek le Bucuresti közelében

Fegyverek és izgató tartalmu nyomtatványok a vasgárdisták központjában

Bucurestiből jelentik: A Bucuresti közelében levő Oltenita városkában a rendőrség házkutatást tartott a vasgárdisták központjában és ez alkalommal rengeteg lázító iratot, röpcédulákat, izgató tartalmu nyomtatványokat, sőt fegyvereket is találtak. Igen sok letartóztatás történt s az őrizetbevettüket a bucuresti-i rendőrprefekturára szállították.

Giurgiu és Bucuresti között a személyvonaton 11 cuzista utazott jegy nélkül. Pomaná állomáson a vasúti személyzet leszállította a vonatról a cuzistákat, akik összetűztek az állomás karhatalmával. Nyolc őrizetbevétel történt.

Hasonló konfliktusokat jelentenek Ceta-Albáról és Baltiból is. A belügyi kormány értesítést kapott, amely szerint Baia városkában és Balmegyében szélsőséges agitáció folyik. A belügyminiszterium a legszigorúbban utasította a helyi hatóságokat mindennemű szélsőséges izgatás vagy propaganda elfojtására. Az Adeverul jelentése szerint *Tatarescu* Stefan, a nemzeti-szociálisták volt vezére belépett a Goga-pártba. Amikor azonban megjelent a párt főtitkáránál, *Nergiu* Mita volt beszarábiai alminiszternél, hogy több megyében történő jelöléséről tárgyaljon, legnagyobb meglepetésére a főtitkár kijelentette, hogy nem hajlandó olyan emberrel együttműködni, aki fajgyűlöletet propagál és inkább kilép a pártból, semhogy *Tatarescu*val együttműködjék. E határozatát már bejelentette Gogának is.

CENTRAL-MOZGO: „FORRADALOM AZ ÁLLATKERTBEN” (Zoo in Budapest). Látványos és izgalmas, németül beszélő filmjudozás. Főszerepekben: Loretta Young és Gene Raymond.

SELECT-MOZGO: A 6-OK TITKA. Főszereplők: Wallace Beery, Jean Harlow, Clark Gable, Johnnie Mc Brown, Marjorie Rambeau, Lewis Stone. (Ma utoljára).

A bűnös társadalom adta az anyagiilkos „válóperes” gyermek kezébe a fejszét

mondotta az Aradi Közlönynek Völgyesi Ferenc világhírű ideggyógyász — Vissza kell térni nagyapánk szigorú nevelési rendszeréhez, ki kell venni a gyerekek kezéből a detektivregegyeket, el kell őket zavarni a mozi tájékaról, mert különben a Zemplén Dénes esete nem lesz egyedülálló... — Nyilatkozat Zemplén Dénes bűnéről —

Hagyjuk meg a gyerek gondtalan boldogságát addig, amíg lehet!

(Copyright).

Budapest, 1933. november végén.

Völgyesi Ferenc doktor budapesti ideggyógyász nevére ma már egész Európában ismerik. Egész csomó könyve hagyta el már a sajtót. Legutolsó munkája: „Üzenet az ideges embereknek”, élvezetes olvasmány. Vaskos kötet, most készült el a német fordítása. Tizenkilencezernél több klinikailag feldolgozott esettel bizonyítja, hogy nincs képzelt, vagy funkcionális betegség, szervi hiba nélkül.

Völgyesi doktor törvényszéki orvos is és eddig tizenhét esetben győzedelmeskedett legfelsőbb fórumon az ő véleménye, az Országos Igazságügyi Tanács álláspontjával és szakvéleményével szemben. Zemplén Dénesről, az anyagiilkos gimnázistáról tegnap délután órák hosszat beszélgettem el Völgyesi doktortal.

Hihetetlenül érdekes, amit ez a kiváló ideggyógyász nekem elmondott.

A gyilkosság orvosi magyarázata

— A mai orvosi tudománynak krízisét éljük, — mondotta. — Könyvek jelentek meg azzal a címmel, hogy: „Krise der Medizin”. A szélsőséges materialista állásponttal szemben, a pszichoanalitikusok képezik a másik oldalon a túlzó álláspontot. Ők a testtől eltávolodott légiés, pszichés fogalmakból, elfelejtett libidoból és feledésbe merült gyermekkori komplexumokból, főként szexuális érzésekből magyarázzák a legkülönbözőbb beteges lelki jelenségeket.

— A szélsőséges testi, illetve lelki irányzatok között én az áthidaló irányzatot képviselem. Az én álláspontom az, hogy úgy a betegségek létrejöttében, mint a különböző jelenségek értékelésében és megítélésében egyaránt és egyidejűleg kell mérlegelni tárgyává tenni egy a testi öröklött és szerzett feltételeket, mint a sohasem negligálható lelki motívumokat.

— Ha már most én ilyen alapon nézem „Déneskét”, akkor én nem lehetek túlzó analitikus, aki egy ártatlan démont lát, olyant, akit lelki motívumok vittek bele ebbe a lelki kényszerbe, de a gyilkosban nem láthatok egy Lombroso szerint öröklött bűnözőt sem, egy beszámíthatatlan gyermeket, aki csülekedéért nem tartozik felelősséggel. Figyelembe kell vennem emberileg az ő egész emberi életét, ennek alapján kell felépítenem azt a lelki meg hasonlást, amely kezébe adta a fejszét a saját édes anyja koponyája ellen.

— Egyesek azt mondják, hogy az apa a bűnös, mások azt mondják, hogy az anya a bűnös és természetesen akadnak olyanok, akik azt mondják, hogy a fiú a bűnös. Ezzel szemben az én véleményem az, hogy

nem bűnös egyik sem, egyesegyedül bűnös a mai társadalom züllöttségel

— Ez a fiú nem egy örökölten terhelt konstitúció, de nem is egy pszichoanalitikus mártír.

— Még egészen primitív embereknél is beszélnek arról, hogy valakinek későn nő be a feje lágya. Nos, ennek komoly, tudományos, anatómiailag meghatározható alapja van. Anatómiailag bizonyítható — erről szól majd a sajtó alatt lévő munkám, — hogy a gyermek agyveleje fokozatosan fejlődik ki. Ez a fokozatos kifejlődés éppen a lelki hatásokban, a fékező apparátusok kifejlődésében a leglassabb. Az agyidegek ugynevezett velős hüvelyei, amelyeknek működésétől függ a kritikai felülbírák és gátló készség, fejlődnek ki a leg-

későbbi, igen helyesen érettnak nevezett korban. Teljesek és tökéletesek csak akkor, amikor a harminctödik, vagy negyvenedik esztendőjét elérte a férfi.

— Zemplén Dénes tehát nem tudott kritikát gyakorolni önmaga felett és nem bírt azzal a gátló képességgel, amivel egy kifejlett agy ember rendelkezik. Fejletlen agyában összecsaptak az ellentétek.

— Egyik oldalon a szigorú és helyes papi nevelés, a maga tisztult erkölcsével. Az iskola padjain a cisztercita atyáknál a biblia és az erkölcsök puritán tanítása. A másik oldalon: a családi élet szentségének megrugása, kártyázás, züllött társaság, férfilátogatók az anyánál, olyan korban, amikor szexuálisan fejlődött a fiú, aztán: pálinka, Nick Carter, erotikus és bűnügyi darabok a moziban, a Mici-sapkás pesti jász-allűrök. Majd újabb ellentétek: az atya, akit rajongásig szeret, a méltóságos ur, a világhírű tudós, ezzel szemben: egyszerű, mondhatnám rongyos és züllött emberek bizalmasodása az anyával, akinek magasabb piedesztálra képzelt hálószobája egy züllött világ fertőjében merül el. Mindezek összegabalyodtak abban az agyvelőben, amely nem rendelkezett, mert nem rendelkezhetett azzal a kellő gátlással — mondjuk: fékkel, — amely megakadályozta volna a tragédiának ilyen durva és kegyetlen kirobbanását.

— Az ellentéteknek ez az összjátéka forradalmat okozott Zemplén Dénes agyában.

— És ezért, ismétlem: bűnös az a társadalom, amely a maga mély züllöttségével viszi a bűn lejtőjére a kritikai képességgel és fékező tehetséggel nem rendelkező fiataliságot...

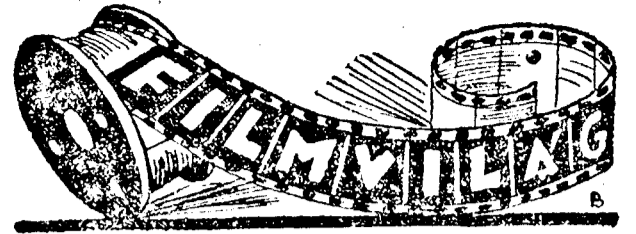
Az elvált házastársak gyermekeinek sorsa

— A Zemplén Dénes esete a válópörös gyermek tipikus tragédiája. Minden válópörös gyermek lelkében meghasonlott. Hiányzik életükben az apa nádpálcája és az anya szigorú szeretete. Elvált házaspárok gyermekeiből sokkal könnyebben válik gonosztevő, éppen a lelki morális bírálat teljes hiánya folytán, mint a Lombroso által leírt beesett homlokkal bíró, ugynevezett „bűnöző konstitúcióból”. És az a szomorú, hogy ezek az esetek csak szaporodnak. A mai lányok, az amerikai példa után indulva, a sport- és weekend kellemességeit tülhajszoják, nekik a házasság intézménye nem egy életre szóló szent frigy, ők azt mondják, hogy „y beginne...”, elkezdem... nekik fontosabb a kozmetika, a jazz, a zenés kávéház, a flört, a divat, a barát és nem tragédia az sem, ha el kell válniuk. Az ilyen házasságból — mindig a nő a hibás! — születnek aztán a Zemplén Dénesek!

A Svábhegyi Szanatóriumban beszélgetve, megkérdezem: Bűnös-e tehát Zemplén Dénes és mi történjék vele?

— Feltétlenül bűnös, — feleli az orvos — és bűnének nagyságát éreztetni is kell vele. Hosszu időn keresztül. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem válhatik belőle igen kiváló ember. Éppen úgy lehet lángész, mint gonosztevő. Minden a nevelésétől függ és attól, vajon kinek a kezébe kerül a sorsa. Azonban: feltétlenül el kell őt vinni egy idegen világ a zárda, cellája-e, avagy az Óceán tulsó fele. A jezsuiták nevelési rendszerre évszázadok óta bevált: én azt hiszem: az ő kezükre kellene bízni az anyagiilkos Zemplén Dénes további neveltetését...

Paál Jób.

Az elsodort Hollywood...

Hollywood! Mennyit foglalkoztatja az emberek fantáziáját a filmgyártás Melkkája: Hollywood, az Eldorádó, ahol tegnap még ismeretlen filmszillagok teiben-vajban fürödnek... Stúdiók, amelyek jólörzött aijtáján kopott emberek surranak be s — miután szerencsés csillagzat alatt születtek — csillogó autón robognak el a kijárat nagykapuján keresztül... Fekvés és klíma egyaránt kedveznek Los Angelesben a filmezésnek. Friss szellő fújdogál állandóan a házak között, a nyár soha sem forró, a tél enyhe s a táj festői, változatos... Gyümölcsös üzletek kirakataiban óriási illatos gyümölcsök színes gulái állanak, mintha valami csodálatos bőség-szaruból ömlöttek volna ide. Az öntözött földek ontják a vitamindus, gazdag terményeket, derűs, frissen mozgó emberek szaladgálnak az uccán: ez Los Angeles, Kalifornia gyöngye... Feltűnő sok a nadrágos hölgy a bulvárokon: sehol Amerikában nem terjedt el annyira ez a divat, mint Los Angelesben. Nemcsak a hivatalokban dolgozó nők tértek át erre a praktikus viseletre, hanem feltűnően nagy része azoknak a karcsu, magas hölgyeknek, akiknek jól áll ez a férfias divat... Los Angeles a világhírű csúcsára azonban nem kánaáni kertészete, nem vitamindus termése, nem nadrágot viselő hölgyei emelték, hanem filmvárosa: Hollywood, a színes mesék, fantasztikus álmok városa...

Hollywood azonban már csak a múltban él... A világhírű filmvárost elsodorta az amerikai válság s az európai filmgyárak fellendülése. Itt már csak kevés filmgyár dolgozik, a nagyobbak, amelyek még prosperálnak, Los Angeles elővárosába helyezték el üzemeiket. A filmélet Amerikában mesterséggé egyszerűsödött. Irányát tisztán a rideg, üzleti haszon szabja meg. Sablonokra megy minden, mert a közönség kaptafára készített tömegcikket kíván. Valami szenzációt keltő bűnügy, botrányos háttérű válópör aktuálisai mindig a legjobb témák, amelyeket hihetetlen gyorsasággal használnak fel az amerikai filmgyárak. Csak egy példát kell említeni: csupán a hatóságok közbelépése akadályozta meg a Lindbergh-béby elrablásának megfilmesítését Amerika nem bírja az ugyanis a komoly, értékes filmeket. A közönség szórakozást keres a moziban s az átlag mozibublikum kívánalmait nem haladják meg egy 15 éves diák értelmi nivóját.

A roppant méretű filmvárosban szinte csendesen, elárvultan állanak a hatalmas stúdiók, műszaki épületek, egy szabályosan felépített, gyönyörű színház, fedezéssel teli tökéletes harctér. 1:1-ga falu, 6-német város, mesterséges tavak, rajtuk hajók keresztmetszete, miután a filmfelvétel céljaira tökéletesen elég a hosszában kettévágott félhajó. Óriási szénmosó és csuszató szakszerű berendezéssel, sziklás hegység, változatos erdő... Mindezt csöndes, kihalt... Egy „patak” partján magyar falusi házak állanak, mögöttük a hid, amelyen átvonulnak a „Feketeszárú cseresznye” daliás huszárjai. Egy masszív katedrális hatalmas méreteivel tárul a szemlélő elé, azonban a filmmetropolisban egyetlen épület sincs, amely igazi lenne. Zseniális találmánnyal tíz-husz perc alatt husz évre „megecsesítik” a frissen festett ajtókat, ablakokat. Annyira eredeti, anyagszerű minden, hogy még a „bennszülött” hollywoodi is gyakran csalódásba esik... Hollywood azonban már a múlté, kihaltak a stúdiók, elköltöztek a győzedelmes sztárok és csak „tömegcikket” gyártanak a világhírű filmmetropolis ateliereiben...

Kellermann világhírű „Alagúja”-nak felvételeit a közelmúltban fejezték be a müncheni Geiseltasteig műtermében. A filmet Kurt Berhardt, a „Severin kapitány” mesterrendezője készítette el, míg a főszerepeket Paul Hartmann, a bécsi Burgszínház tagja, Attila Hörbiger, Paul Hörbiger öccse, Gustav Grundgens és Olly v Flint idegen név alatt szereplő magyar színész játszta. Az alagút építésének nagy jeleneteit egy müncheni mozidonyvár hatalmas csarnokában vették fel.

Drágul a szörme
Neuländernél még olcsó

Arad, Fischer Ellz-palota. 3669

Dec. 2-án lesz a Lutheránus Mikulás táncostea-est az IPAROS-OTTHON-ban

H I R E K

Varga Gizella: született Szibériában

Szimpla kihágási pert tárgyalt az aradi törvényszék első szekciója. Beszélítették Varga Gizella aradi leányt, aki valahol a megyében vasuti jegy nélkül utazott. Fekete szörmekabátos nő jelentkezett. Közölte, hogy az idézést neki kézbesítették ki, de nem azonos azzal, aki a kihágást elkövette, sohasem utazott a kérdéses vonalon. A személyi adatok összehasonlítására került a sor és ekkor fejlődött ki a következő érdekes párbeszéd a bíró és Varga Gizella között.

Bíró: Hol született?

Varga Gizella: Tomszokban, Szibériában.

Bíró: Mikor került Aradra?

Varga Gizella: 1922-ben. Idejöttem a rokonnaimhoz.

Bíró: Hogyan kerültek a szülei Oroszországba?

Varga Gizella: Nem tudom magam sem. Anynyit hallottam, hogy még a nagyapám került ki Szibériába az 1848-as forradalom után. Ő is a forradalmi csapatokban szolgált és amikor leverték a szabadságharcot, Oroszországba vitték. Valahogyan Szibériába jutott és ott ismerkedett össze nagyanyámmal. Azóta ott élt a családjuk.

Varga Gizelláról kiderült, hogy tényleg nem azonos a jegycsalás elkövetőjével, de az, amit a bíróság előtt elmondott, felkeltette az újságíró érdeklődését. Nem tudott sokkal többet mondani, mint amennyit a bíróság előtt bevallott. Vagy talán nem akart részletekkel szolgálni származásáról.

Részleteket nem tudok. Annyi tény, hogy szüleimet magyaros szellemben nevelték, úgy, hogy nekem is magyar az anyanyelvem. És 1922-ben ideköltözködtünk Aradra.

Furcsa, idegen kiejtéssel beszél Varga Gizella magyarul, de az egykori 48-as honvéd unokája mégis magyarnak vallja magát. Nemzetiségét a messzi Szibériában sem tudta elhagyni...

— **IDÓPROGNÓZIS.** Enyhe idő, sok helyen eső, élénkebb légáramlás várható.

— **Fuad egyiptomi király Budapesten.** Budapestről jelentik: A jövő év márciusában vagy áprilisában Budapestre érkezik Fuad egyiptomi király, aki reumaellenes kurát tart. Vele együtt több egyiptomi udvari méltóság is Budapestre érkezik.

— **Nagy kitüntetés ért egy magasrangú aradi katonatisztet.** Cholet ezredesét, a 13-as Calaraszred helyettes parancsnokát Uica tábornok-hadügyminiszter szárnysegédévé nevezték ki és rendelték fel szolgálatára. Cholet ezredes, akit Aradon széles körökben ismernek, már el is utazott új állomáshelyére, Bucurestibe.

— **Panaszok a vasárnapi munkaszünet meg nem tartása végett.** Bucurestiből jelentik: Ma délután Maxim egészségügyi alminiszternél a munkásszervezetek egy küldöttsége jelentkezett a vasárnapi munkaszünet meg nem tartása miatt felmerült panaszok előadása végett. Maxim ez ügyben értekezletet hív össze, amelyen a belügyi kormány megbizottja és a bucaresti-i rendőrprefektus is részt vesznek.

— **A CFR beváltási kurzusai.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a következő beváltási kurzusokat léptette életbe december hónapra: Francia frank 6.65, dollár 167.60, belga frank 23.85, líra 9.10, svájci frank 33.25, német márka 41.50, cseh korona 5.05, schilling 22, 29.60, dinár 2.55.

— **Katonai razzia készül Aradon.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság annak közlésére kérte fel lapunkat, hogy tudassuk Aradváros közönségével, hogy a napokban razzlát rendeznek és ezért mindenki tartsa magánál katonai okmányait. Ha igazoltatás esetén nem rendelkeznek az okmányokkal, előállítják őket.

— **Öngyilkos lett egy kémgyanus diák.** Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt elfogott a rendőrség egy Terebuta nevű Oroszországból jött diákot, akit kémkedéssel gyanúsítottak. A diák ma a chisenevi rendőrség fogdáiban felakasztotta magát és meghalt.

— **Ma tárgyalta a nagyváradi Tábla Gálló János volt pankotal malomtulajdonos mihlós esetét,** amelyet három biztosítótársaság ellen indított. A bíróság helyt adott a biztosítók felelősségének és hosszas tárgyalás után elrendelte a bizonyítás kiegészítését, valamint a szakértők újbóli kihallgatását és az új tárgyalás dátumát február 15., 16. és 17-ben állapította meg. A szakértők és a tanúk újbóli kihallgatását a Tábla fogja eszközölni.

— **Konkurrens kereskedők harca.** Nem mindennapi bünyűvet tárgyalt ma az aradi törvényszék első szekciója. Az „Aromat” cég tulajdonosnője feljelentést tett hitelrontás és rágalmazás címén két aradi kereskedő ellen. Feljelentésében elmondta, hogy a két kereskedő diffamáló híreket terjesztett az „Aromat” cég turójáról. A tulajdonos rosszakaratu rágalomnak deklarálta ezt a híresztelést, amelyet a két kereskedő az „Aromat” cég konkurrenciája miatt hozott forgalomba. Az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet, melyen kijelentették a kereskedők, hogy fenntartják állításukat. A bíróság ennek igazolására december 19-re halasztotta a tárgyalást. Beszélgettünk az „Aromat” cég tulajdonosnőjével az érdekes per ügyében, aki kijelentette, hogy csupán rágalomról van szó. A két vádlott kereskedő nem tudta elhelyezni saját áruját és ilyen fegyverhez nyult, hogy az „Aromat” cég áruját kiszorítsa a piacról.

Virágzó almafa novemberben

Hallébből jelentik: A közeli Löbau vasutas-telepén szokatlan természeti jelenség csodájára járnak az emberek. A telepen teljes pompájában kivirágzott egy almafa, ami így november vége felé ritka jelenség. Szakértők azt mondják, hogy az almafa rendkívüli virágzása voltaképpen hátrányos, mert a fán jövőre előreláthatóan igen kevés gyümölcs fog teremni.

— **Szabálytalanságok a Kulturpalota ruhatárának jegykezelése körül.** Aradváros vezetőségének jelentették, hogy a Kulturpalota ruhatárának jegykezelése körül szabálytalanságoknak jöttek nyomára. Botioc Elek dr. polgármester intézkedett, hogy a szabálytalanságok ügyében vizsgálat induljon meg.

— **Aradváros vállalkozása.** A Banca Marmarosch, Blank & Co. érdekeltségébe tartozó „Frigex” hűsítógépező vállalat seprősi raktára — mint értesülünk — december hó elején nyilvános árlejtésre kerül. A „Frigex”-raktár egyik komoly reflektánsa Aradvárosa lesz, mivel a város házikelésébe kívánja venni a vállalatot.

— **Felmentettek egy vasuti jegycsalással vádolt korcsmárost.** Pauck Béla stejari korcsmáros azzal a váddal terheltén került az aradi törvényszék elé, hogy elhasznált vasuti jegyeket összeváltott és azokat ismét eladta. A feljelentés folytán a hatóságok az elmúlt év végén kiszálltak a vendéglőben, ahol 27 elhasznált CFR-jegyet találtak. A bíróság ma tárgyalta az ügyet. Pauck elmondta, hogy erdélyi és régi királyságbeli vállalatoknak közvetített munkásokat, akiknek vasuti költségeit ő előlegezte. A jegyekre viszont szükség volt az elszámolás szempontjából. Miután nem nyert beigazolást, hogy a korcsmáros az ócska jegyeket újra eladta volna, a bíróság felmentette a vád alól.

— **Alaptalan feljelentés.** Chismann Benzin, a megbukott Poporala biztosító volt igazgatója feljelentést tett Perényi Ignác volt tisztviselő és Mladin városi végrehajtó ellen, akiket azzal vádolt, hogy két írógépfedelet vittek el jogtalanul a lakásáról. Az ügyet ma tárgyalta a bíróság. A tárgyaláson beigazolást nyert, hogy az ingóságok elvitelére iparhatósági végzés volt, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

— **A Magyar Otthon péntek esti előadás-sorozatai** iránt már az első előadás alkalmával nem várt érdeklődés nyilvánult meg. A múlt pénteken Barabás Béla dr. emlékezett meg kortársairól, ma este 7 órakor Fekete Tivadar, a szellemes tollú író és szuggesztív erejű előadó ismerteti Vajda Jánost, a múlt század irodalmának egyik legkimagaslóbb magyar lírikusát, akinek elvont és komplikált költészetét csak a mai ember kezdi élvezni és megérteni. Különös vonzerőt ad az előadásnak, hogy Vajda János borongós és elvont költészetét egy olyan író-utód tolmácsolja, mint Fekete Tivadar, akinek minden idegszála a ma humuszába kapaszkodik s akinek minden mondanivalója a legfrappánsabb aktualitás. Az előadások teljesen díjtalanok. Műsormegváltás nincs, ruhatár nem kötelező.

URANIA

Ma, pénteken 5 órától: 10, 18 és 20 leles helyárrakkal
PREMIER! A BRAVUROK BRAVURJA!

HAJSZA AZ IGAZSÁGÉRT

Cowboy attrakció

KEN MAYNARD és TARZAN A CSODALÓ a főszerepben:

Jön: LEE PARRY — PAUL HORBIGER
BETTY AMAN — OTTO WALBURG
ADELE SANDROCK

— **Bethlen István gróf és egy erdélyi román egyetemi hallgató vitája Londonban.** Londonból jelentik: Bethlen István gróf — mint ismeretes — tegnap este előadás tartott Cambridgeben. Az előadást vita követte és ennek során egy erdélyi román egyetemi hallgató felvetette az erdélyi probléma kérdését. Bethlen gróf kijelentette, hogy ezzel a problémával külön előadás keretében akar foglalkozni. Egy cseh hallgató megállapította, hogy a régi magyar rezsim alatt Hlinkát bezárták. Bethlen beismerte ezt, de hozzátette, hogy a jelenlegi cseh rezsim alatt sok olyan embert tartóztattak le, akik régebbi szintén szabadon terjeszthették eszméiket.

Kalmár József villanyberendezési vállalata

Arad, Str. Bratianu (v. Weitzer János-ucca) 1.

Villanyvilágítási berendezések, izzólámpák, csillárak részére jutányos áron, kedvező fizetési feltételekkel. 4290

— **Véres események Madridban.** Madridból jelentik: Véres összeütközés folyt le ma a granadai egyetemen a szocialista és az antimarxista diákok között. A verekezés során szinte az egyetem teljes berendezése elpusztult. A diákok számos, az egyetem épületében elhelyezett értékes festményt elpusztítottak. Az államrendőrség egyébként ma katonai ösztösküvésnek jött nyomára, amelynek résztvevői közül számosat letartóztattak. A rendőrség megállapítása szerint, a szocialisták Badajozban baloldali puccsot szerveztek és ebbe belevonták az ott állomásozó 16. gyalogezred legénységét és altisztjeit is. A szervezkedés bizonyos mértékben sikerrel járt és az ezredben nyugtalanság mutatkozott. Hat altisztet letartóztattak és ezeket katonai bíróság elé állították.

— **Elsüllyedt egy bárka tizenöt munkással.** Rosztovból jelentik: A Kuban folyón elsüllyedt egy bárka, amelyen tizenöt munkás volt. Valamennyien vízbe fulltak. A GPU közlése szerint, a szerencsétlenséget merénylet idézte elő. Hat embert letartóztattak.

— **A sinfalvai eseményekről írott cikk miatt** — egyhónapi fogház. Szatmárról jelentik: Ma hirdetett ítéletet a szatmári törvényszék Dénes Sándor lapszerkesztő, a „Szamos” című napilapban a sinfalvai eseményekről írott cikke miatt megírt sajtóperében. A bíróság büntösnek találta Dénest az állam ellen elkövetett izgatás és nemzetiségek közötti gyűlölet terjesztésének bűncselekményében és ezért a lapszerkesztőt 1 hónapra ítélték. Ugy a vádlott, mint az ügyész megfélembtezték az ítéletet.

— **Agyonlőtték két nemzeti-szociálistát Ausztriában.** Bécsből jelentik: Az osztrák kormány több ízben cáfolta azt a külföldön elterjedt hírt, hogy a wöllersdorfi koncentrációs táborból megszökött két nemzeti-szociálista, akiket elfogtak és agyonlőtték. Ez a hír most valóban bizonyult, amennyiben kiderült, hogy a megszökött két nemzeti-szociálistát csakugyan agyonlőtték üldözés közben a német határon. A legutóbbi hónapok alatt összesen 15 nemzeti-szociálista megszökött meg a wöllersdorfi táborból. Sokan kerültek be a wien-neustadti kórházba, miután a táborban nem fűtenek és erős hűlést szereztek a foglyok. Az agyonlőtt nemzeti-szociálisták egyike Kowarik, az osztrák nemzeti-szociálista ifjuság egykori vezére, míg a másik személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

— **Ma az alantl gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér.)

SZONDI: Str. Consistoriului (Batthyány-ucca.)

WEISZ: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.)

— **Görög és török külügyminiszterek Romániában.** Bucurestiből jelentik: A közel jövőben a görög és a török külügyminiszterek Romániába érkeznek, hogy visszaadják Titulescu külügyminiszternek országukban tett látogatását. A Rador jelentése szerint, a török külügyminiszter rövidesen ellátogat Beigrádba is, mert célja, hogy egy török-bolgár-jugoszláv-román szövetséget hozzon létre.

— **A román delegáció Belgrádban.** Belgrádból jelentik: Crista külügyi vezérfelügyelő vezetésével ma Belgrádba érkeztek a román delegáció tagjai, akik részt vesznek a holnap kezdődő kisantant gazdasági konferencián.

— **Vasutas-sztrájk az Unióban.** New-Yorkból jelentik: Houstonból érkezett jelentések szerint a vasutas szervezetek központi bizottsága Texas és Louisiana államok területére kimondta az általános sztrájkot. A határozat szombaton lép érvénybe, vagyis a vasutasok sztrájkja ekkor veszi kezdetét.

Nagyszülők iskolája

Londonból jelentik: Az angol fővárosban „nagyszülők iskolája” címmel olyan intézmény alakult, amelyet az óvoda egyenes ellentétének lehet mondani. Az iskola célja, hogy az öreg embereket tájékoztassa a világ dolgairól, de kisebb-nagyobb szünetekben alkalmat adjanak arra is, hogy a hallottakról véleményüket elmondják. Az iskola minden látogatótól heti egy penny látogatási díjat kér és ennek ellenében hetenként meghatározott számú előadás tartására kötelezi magát. Az intézet előadói maguk is idős emberek, akik nyugodt stílusban és lehetőleg a régi ismeretekhez kapcsolódóan adják elő azt, amit a modern élet produkál.

— **300.000 zsidót akarnak letelepíteni Törökországban.** Isztambulból jelentik: A londoni telepítési társaság kérvényt nyújtott be a török kormányhoz, amelytől engedélyt kért arra, hogy 300 ezer zsidó letelephessen Törökországban. A kérvényben az angol társaság megállapította, hogy a telepedni akaró zsidók között számos tudós és tőkeerős vállalkozó van, úgy, hogy Törökország megfelelő hasznát látja annak, ha az engedélyt megadja. Tegnapi foglalkozott az ügyvel a minisztertanács, amely — hir szerint — megadta a kért letelepedési engedélyt.

Dr. Dengl János

a berlini és hamburgi bel-, ideg-, szülészeti-, nőgyógyászati- és sebészeti egyetemi klinikák v. assistense

szanatóriuma

Ujarad, Călea Banatului 185. (Fő-úcoa.)
Telefon: 245. 4857

Felvételeknek mindennemű betegek. — Szakorvosi kezelése. — Szabad orosváltásás Röntgen; modern fisikoterápia; diétikus konyha.
Igen mérsékelt árak!

— **Gömbös magyar miniszterelnök Ausztriában.** Budapestről jelentik: Gömbös Gyula miniszterelnök és Kállay kereskedelemügyi miniszter Ausztriába utaznak, ahová Dollfuss kancellár vadászatra hívta meg őket. A vadászatot már régebben tervezték, de az osztrák kancellár elleni emlékeztető merénylet miatt halasztást szenvedett.

— **Zsákbamaczka, Kadetszerelm a vasárnapi operettek.** Délután 3 órakor a diadalmas sikerű Zsákbamaczka operett kerül színpadra délutáni helyárral. Este 9 órakor pedig a Kadetszerelm a műsordarab. A színház azonban harmadik előadást is tart. Délután 6 órakor a Pénz nem minden kerül délutáni helyárral. Mind a három darab újdonság. A Zsákbamaczka és a Kadetszerelm az elmúlt idény két legbravurosabb újdonsága volt. Mindkettőt premier-gondal hozza ki a társulat operettegyüttese.

— **Közmunkát — vetőmagért.** Bucurestiből jelentik: A kormány tervezetét dolgozott ki annak érdekében, hogy a gazdákat vetőmaggal ellássa. A tervezetet, valamint annak kivételét legutóbb Slavescu pénzügyi államtitkár, Franasovici közlekedésügyi miniszter és Mihalache, az utpénztár igazgatója beszélték meg. A határozat szerint az arra rászorult gazdáknak a kormány ad vetésre szolgáló tenget, amelyet a gazdák nem pénzzel, hanem közmunkával fizetnek meg. A parasztok ugyanis a tengeri ellenében meghatározott napot dolgoznak bizonyos közmunkáknál. Ezt a rendszert a kormány egyelőre Moldovában, Bukovinában és Erdélyben vezeti be, de szó van arról is, hogy az ország egész területén meghonosítják.

— **Brandsch Rudolfot kizárják az összes szász szervezetekből.** Bucurestiből jelentik: A sajtó élénken kommentálja a szász néptanács Szebenben hozott határozatát, amelyet — miután I. Jickelt választották elnökül. — oly értelemben hoztak, hogy Brandsch Rudolf volt kisebbségi minisztert kizárják az összes népi szervezetekből. Az Adeverul azt írja, hogy Brandschnak azért kellett elviseinie a kizárást, mert nem volt hajlandó berlini utasításokat elfogadni, nem volt hajlandó úgy politizálni, ahogy ezt Berlinből diktálták. Sőt tiltakozott ezek ellen a módszerek ellen és pénzt sem fogadott el azért, hogy agitáljon a román-szász és a szász-szász igazi érdekeivel ellenkező célok szolgálatában. A Lupta is ugyanilyen szellemben foglalkozik a határozattal. Egyébként a néptanács az új elnöknek teljes hatalmat adott a politika helyzetnek megfelelő szász-politika folytatására.

— **Inflációs javaslat a magyar parlamentben.** Budapestről jelentik: A képviselőházban ma folytatták a gazdasági felsegítésről szóló javaslat vitáját. Ulain Ferenc báró az ellenzék nemtetszését fejezte ki a kétórás beszéd keretében nyilvánította a független kiszádpárt álláspontját. Javasolta, hogy a kormány 300 millió bankjegy kibocsátásával segítsen a kisgazdákon s husz évi törlesztésre adja ki ezt a 300 millió kölcsönt. Szerinte ez a manőver nem jelentene inflációt, mert míg a külföldi kormányok jegybankjuknak 50 százalékkal tartoznak, a magyar kormány alig 5 százalékkal. Kállay pénzügyminiszter válaszában elutasította Ulain Ferenc javaslatát, mert ez az infláció veszélyét tartalmazza s a kormány az inflációval semmi esetre sem kísérletezik.

Családi vita

A házastársak anyagi ügyekből kifolyólag csúnyán összevesznek. Az asszony kevesli a kospénzt, kijelenti, hogy annyiból nem lehet egy családot ellátni és a veszekedés hevében szemrehányólag mondja férjének:

— Hát kellett ez nekem? Ha nem megyek férjhez, most egyedül milyen remekül ki tudnék jönni a fizetésedből!

— **A magyar nemzeti-szociálisták vezére nem türi a tulzot antiszemitizmust.** Budapestről jelentik: A „Mai Nap” értesülése szerint gróf Festetic Sándor, aki a magyarországi nemzeti-szociálisták vezérletét átveszi, kijelentette bizalmas baráti körben, hogy nyugodtabb programot dolgoz ki és nem engedi meg a tulzot antiszemitizmust.

— **Az aradi Gutenberg-dalkör holnap, szombaton este pártoló tagjai tiszteletére társasvacsorát rendez a Sport-vendéglőben (volt Eötvös-ucca).** Vendégeket szívesen lát a dalkör vezetősége.

Érdekes pereskedés

egy elveszett kisajátítási határozat körül

Rendkívül érdekes kisajátítási ügy került ma az aradi törvényszék második szekciójára elé. A pert Czárán Viktor ismert aradmegyei földbirtokos és családja nyújtották be. Czárán Viktor, Erzsébet és Gizella szerepelnek a keresetben aláíróként és ebben elmondják, hogy még 1922-ben az állam 688 holdat sajátított ki Seprős közelében fekvő birtokukból. A kisajátítás alkalmával megtörtént a felértékelés is és a szántóföldet holdankint 1600 lejért, a legelőt 1200 lejért vette át az állam. Összesen egy millió lej járt a birtokért és erről a kisjenő járásbiróságtól megfelelő végzést kaptak.

A kisajátított birtok árának behajtása azonban egyre huzódott, esztendők teltek el és időközben elvesztették azt a járásbirósági határozatot, amely a felértékelésre vonatkozott. Miután most be akarják hajtani az államtól a birtokért járó egymillió lejt és a határozatról sehohsem tudnak másolatot adni, mert ilyen nem rendelkezik, arra kéri az aradi törvényszék, kötelezze a kisjenői járásbiróságot új határozat hozatalára. Ma tárgyalta a kétségtelenül érdekes ügyet az aradi törvényszék, amely azonban elutasította a keresetet és kimondotta, hogy a földbirtokosnak a kisjenői járásbirósághoz kell fordulnia keresetével és attól kell kérnie az új határozat meghozatalát.

THERMOGÈNE

meleget fejleszt és leküzd a köhögést, a spanyollázatot, a rheumát, a derékfájást és az idegszabát.

A Thermogen, mint egy egyszerű vatta lesz a bőrre rátéve. Előnyösen pótolja a borogatásokat, a mustár, huzó és egyéb tapasztokat, masszírozás és más dörzsölés, amelyek tulajdonságait egyesítik.

Vezérképviselő: **I. DILLAN**, Bucuresti, I., Str. Pitar Moş 6.

Kapható a világ összes gyógyszerteráiban és drogériáiban.

November 25-ig

lehet jelentkezni a bucuresti-i társasutazásra

A bucuresti-i társasutazásra való jelentkezés határidejét — mint már említettük, — az utazás rendezősége november 25-én állapította meg. Azok tehát, akik részt akarnak venni a páratlanul olcsó társasutazáson, ha edéktalanul jelentkezzenek kiadóhivatalunkban, annál is inkább, mert a későbbi jelentkezőknek 100 lej felárat kell fizetniük. A kirándulás részvételi díja a számozott ülésekkel ellátott, másodosztályú kocsikból összeállított különvonaton mindössze 930 lej, természetesen oda-vissza.

A rendezőség — a temesvári Központi Bank menetjegyirodája — azon utasokat, akik teljes ellátást vesznek igénybe, elsőrangú szállóban helyezze el, többek között a Splendid szállóban, az ellátás pedig a híressé vált Oteleasanunál történik. Ebben az esetben a részvételi díj, vasutal oda-vissza, teljes ellátással, auto-car az állomásról és az állomásra, mindössze 1579 lej. A különvonat minimálisan 200 jelentkező esetén indul. Ha száz résztvevő jelentkezik, akkor a fenti árak és feltételek mellett, menetrendszerű gyorsvonaton, de számozott ülőhelyekkel indul a társasutazás. A kedvezményes áru utazásra az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap kiadóhivatala fogad el jelentkezéseket.

— **Uj vezetőség a Vakokat Gyámoló Egyesület élén.** Az aradi Vakokat Gyámoló Egyesület vasárnap délután 4 órakor tartotta meg tisztújító közgyűlését a városháza kis tanácstermében. A tagok az egyesület örökös diszelnökéül dr. Groza János vármegyei prefektust, védnöknek dr. Pop C. István és Grosz Józsefnek választották meg. A közgyűlés általánosságban a régi vezetőséget választotta újra, csak az elnöki tisztség betöltésénél támadtak viták, végül is közmegegyezésre Krausz Józsefet választották meg elnöknek. Az egyesület vezetőségében egyébként helvet a következők: Elnök Krausz József, alelnök Vitán Manó, titkár Zs. Horváth Lajosné, pénztáros Martini Jánosné és a 20 tagú választmány.

— **Felkérjük a magántisztviselőket,** hogy a társadalombiztosítási egységesítési törvénnyel kapcsolatban az Aradi Magántisztviselők Egyesületének székhelyén: Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6., 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor megtartandó tanácskozáson résztvegyenek, hogy a fenti törvény és ennek végrehajtási utasításának a magántisztviselők érdekeivel való összeegyeztetésének lehetőségeit megállapíthassuk.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap az AMTE az ATE-val méri össze erejét

Előmeccset az atléták csapata játszik a Transilvaniával — A kiubok a favorit-csapatot szerepeltetik

A bajnoki szezon végeztével Aradnak a helybeli klubok egymásközötti küzdelme adja a műsort. Vasárnap a Nemzeti Bajnokságban jól szereplő AMTE méri össze erejét a bajnokság I. kategóriájának harmadik helyén végző ATE-val. A mérkőzés iránt fokozott az érdeklődés, mert azon az AMTE az új akvizícióit próbálja ki, itt akarják megnézni, hogy kivel számolhatnak a tavaszi évadban. Szóhoz fog jutni Bugarin, Reinhardt, Reinholtz, Németh, Medve, Viatorisz, Podrusek és Karabell, valamint az ifjabb generációnak most néhány feljutott tagja, így Gulyás II. és Gerold is. Az ATE is szerepeltetni fogja új akvizícióit, akik közül különösképpen az Unirea-ból átigazolt

Nagy és a Tricolor volt játékos, Palásthy bírnak értékkel.

Előtte az AAC csapata az őszi bajnok Transilvaniával játszik revánsmecset. Mind a két együttes a „tavaszi“ csapatával meccsel, miután most akarják összekovácsolni a tavasszal szereplő csapatokat. Még megjegyezni kívánjuk, hogy a mérkőzések jövedelme jótékony célt szolgál, ugyanis az idén az ATE csapatának tagjait feltűnő módon sújtotta a balszerencse, nem kevesebb, mint négy töréses sérülése volt és ezeknek a játékosoknak gyógykezelési költségeit kívánja a kék-fehérek vezetősége fedezni a meccsek esetleges jövedelméből.

O Morar dr.-nak elégtételt szolgáltatott a Venus. Bucurestiből jelentik: A Venus vezetősége irásban sajnálkozását fejezte ki Morar dr.-nak, a csapat és vezetőinek Aradon történt tiszteletlen magatartásáért. Morar dr. bizonyos feltételek mellett elfogadta a formális bocsánatkérést és megmástitotta azon szándékát, hogy nem vezet több mérkőzést a Venusnak.

O Vasárnap a NAC a Ripensival játszik. Vasárnap Ripensia—NAC mérkőzés Nagyváradon, óriási érdeklődés mellett.

O A bécsi Rapid Romániában. A nagyszerű bécsi csapat, a Rapid biztosan vendégszerepel Romániában, 1934. április 8. és 9-én, az Unirea-Tricolor, illetve a Ripensia ellen.

O A Rapid legyőzte a WAC-ot. Tegnap játszott Bécsben a Rapid a WAC csapatával. A meccset a Rapid nehéz küzdelem után, 4:3 arányban nyerte és ezzel a győzelmével megszerezte az őszi elsőséget. Bécsben egyébként már befejeződött az őszi forduló. Első a Rapid 19 ponttal, akit a 18 pontos Admira követ. A további helyezettek: 3. Vienna (12), 4. Austria (11), 5. Donau (11), 6. WAC (10), 7. Hakoah (10), 8. FAC (10), 9. FC Wien (9), 10. WSC (8), 11. Wacker (8) és 12. Libertas (6). Zárójelben a pontok számát jeleztük.

O Döntetlenül végződött a vidéki derby. Borosjenőn mérte össze erejét a vidék két legjobb csapata, a Sebisina és a Victoria. A mérkőzés 1:1 arányban, döntetlenül végződött. A két rivális összecsapása botrányos körülmények között játszódott le. A sebesiek Vesa góljával szereztek meg a vezetést, míg a Victoria gólját Havasi rugta.

O Novemberben akarják megrendezni a jövő évi Balkán-olimpiázt. Bucurestiből jelentik: A jövő évi labdarugó Balkán-olimpia rendezésével megbízott görög labdarugószövetség értesítette a bucaresti-i labdarugószövetséget, hogy a tornát november hó első felében rendezik meg Athénben. A bucaresti-i szövetséget kínosan lepte meg az értesítés, mert hiszen nyilvánvaló, hogy a mi bajnoki rendszerünk mellett, a szezon végén válogatott csapatunk nem állhat ki egy ilyen fontos nemzetközi viadalra. A labdarugószövetség közölte a görögökkel, hogy a novemberi terminust nem fogadhatja el és annak előbbre hozatalát javasolja.

O Franciaország már az olimpiász költségeinek előteremtésén fáradozik. A francia olimpiai bizottság a berlini olimpiai kiküldések anyagi részének biztosítása végett, úgy döntött, hogy 1934. január 1-től kezdve Franciaország egész területén, mindenféle sportesemény belépődíját 10 centimes-szel felemeik. Ebből a 10 centimes olimpiai adóból a bizottság 100—300 ezer frankos bevételt vár.

O A svájci frank lett a futball-valuta. Bécsből jelentik: A közép-európai és európai kupabizottságok a dollár helyett a svájci frankot választották fizetőeszköznek. Az Európa-bizottság az eddigi 50 dollárban megállapított meccsrészesedést jövőre 250 svájci frankban állapította meg.

O Románia idei rugby-bajnoka a bucaresti-i PTT. Románia 1933-ik évi rugby-bajnokságát a bucaresti-i PTT csapata nyerte meg, mely a vasárnapi döntőn 13:0 arányban verte a Sportul Studentesc együttesét.

FILM KÖZLÖNY

Kémnők

(Unsichtbare Front)

Nagy képmű premierje a Corso-moziban

„A láthatatlan gárda“ testvérfilmjét mutatta be csütörtökön a Corso-mozi, zsúfolt nézőtér előtt. A „Láthatatlan front“ vagy a „Kémnők“ érdekfeszítő, rohanó tempójú cselekményével, mesterileg fotografált tengeri ütközeteivel, a bonyodalmas ötletes kidolgozásával és nagyszerű montázsával, valóban az a film, amely felejthetetlen élményt szerez a publikum részére. A világháború német-angol „láthatatlan frontját“ tárja elénk ez az izgalmas, értékes film. A német kémiszolgálat láthatatlan katonái mérik össze erejüket az angol szponázis hőseivel és a kulisszák mögött élet-halálharcot folytatnak egymás ellen. Gyilkos torpedók ütnek halálra a tengeralattjárókon, hatalmas hadihajók pusztulnak el a tengeri ütközet során s a levegőben haláltszállító gépmadarak keringenek... Mindezek tulajdonképpen csak sakkfigurák azon a hatalmas sakktáblán, amely mellett a kémiszolgálat névtelen sakkozói ülnek és irányítják az ütközet sorsát... Ennek a színpadok mögötti, gigantikus küzdelemnek főszereplője egy intézetből megszökött fiatal leány, aki az angol kémiszolgálatba sodródik akaratán kívül, majd mikor tengerésztszifivére a tengeralatti harc áldozatául esik, a német kémszervezet legügyesebb kémnője lesz. A darab hőse szintén a német titkos-szolgálat legerősebb oszlopa s a két német kém Londonban találkozik, hogy befejezzék küldetését... London bombázása és a bombázásban való menekülés adja meg a film hatásos finálját, amely váratlan befejezéshez sodorja a cselekményt. A szereplők művészi gárdája a legkisebb epizódfiguráig, elsőrendű erőkből áll. A titokzatos mosoly Trude v. Mollo alakítja a

Üdit és szépit

Germanidree

Puder és Crém

O Rekord-eső Amerikában. Az Egyesült-Államok atlétikai uniója, amely tudvalevőleg felöleli az uszást is, legutóbb ülést tartott, amelyen az elmúlt esztendőről számoltak be. Szemben a tavalyi esztendővel, amikor 234 új rekordot állítottak fel, ezidén „csak“ 119 új rekord született. A rekorderek sorában Medica vezet, aki ez évben 10 új rekordot állított fel. Metcalfe, a néger sprinter, öt új rekorddal szerepel az amerikai listán.

O Husz éves profijubileum Angliában. Londonból jelentik, hogy a Huddersfield—Wednesday mérkőzésen, amelyet az előbbi csapat 3:2 arányban nyert meg, Billy Smith, a Huddersfield jobbszélsője jutalomjátékát játszotta. Smith negyven éves és nuszadik ligaszezonját játszotta végig.

női főszerepet, míg partnere a legszimpatikusabb filmszínész: Karl Ludwig Diehl, aki nélkül képművet már el sem tudunk képzelni. A többiek egytől-egyet kabinetalakítást adnak s dicséretük helyett elég, ha nevüket felsoroljuk: Theodor Loos, Jack Mylong-Münz, Paul Ottó, Trude Berliner, Alexa v. Engström, Paul Hörbiger, Rosa Valetti, Harry Hardt. A rendező: Richard Eichberg önmagát multa felül.

Harc az igazságért

Filmbemutató az Uránia-mozgóban.

Régi, hamisítatlan Wild-West-romantika. A tizenkilencedik század Amerikájában uralkodó aranylázról, a Kaliforniában hemzsegő, mindenre elszánt aranyvadászokról nyújt bő tükröt, izgalmas történet keretében. Dan Barton és Maldin György aranybányára lettek és a milliós vagyont jelentő bányát akarja elrabolni két bandita: Ace Brade és Fox. Maldint megölik és mindenki hűség társára gyanakszik, akinek menekünie kell. A két bandita végül összevesz a zsákmányon, Ace lelövi Foxot, aki haldokolva bevallja, hogy a gyilkosságot ő követte el. S az igazságszolgáltatás rehabilitálja az üldözöttet, akit egy hűség leány: Maldin huga vár vissza, a gyilkos bandita pedig a sheriff kezébe kerül. A happy end elmaradhatatlan. Csodaszép tájfelvételek, izgalmas összecsapások kötik le minden jelenetnél a figyelmet. Keyn Maynard, a cowboy-filmek mindenkor hőse ezuttal is illuzitkeltő, Jeanette Lof-Wallace Macdonald nagyszerű alakításukkal hangulatosan beleilleszkednek a vadnyugati romantika miljöjébe. Nem szabad megfeledkezni Tarzánról, a csodalóról. Tarzán még eddigi filmjeiben bemutatott teljesítményeit is felülmulja. Mindent egybevéve, a film feltűnően jobb az átlagképek-nél és így átlagonfelüli sikerre is tarthat számot.

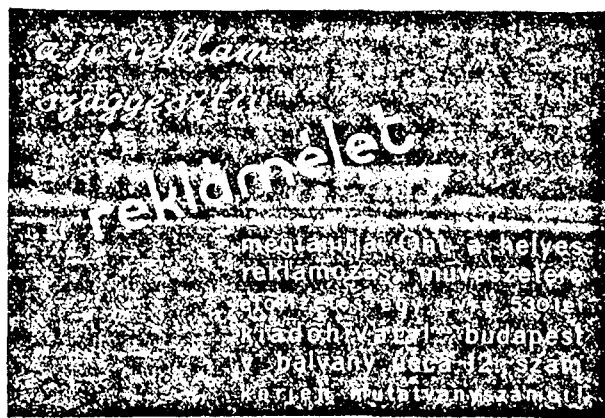
Különös szerencsétlenség Budapesten

A harmadik emeletről lezuhant egy kétmázsás kötömb.

Budapestről jelentik: Különös szerencsétlenség történt a Várnáz-körút 8. számú házban, ahol a Magyar Általános Takarékpénztár helyiségei vannak. A házban javítási munkálatok folynak, amelyek alkalmával egy kétmázsás hatalmas kódarabot vontattak fel a harmadik emeletre.

A követ tartó láncok hirtelen elszakadtak és a kétmázsás tömb hatalmas robajjal zuhant rá a lépcsőházra.

A súlyos kötömb beszakította a harmadik emeleti lépcsőházat és a második emelet lépcsőházára zuhant, amelyet szintén átszakított és az első emeletre esett le, majd azt is átszakította, a földszinten végre megállapodott. A nagy robajjal lezuhánók percek alatt hatalmas tömeget vonzott a ház elé és a csődület olyan nagy volt, hogy a rend helyreállítására rendőri karhatalmat kellett kivezényelni. Emberéletben csodálatos módon nem esett kár, mert senki sem járt a lépcsőházban a kő lezuhanása alatt és a munkások is valamennyien az udvaron tartózkodtak.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megszüntette az eljárást az aradi pénzügyigazgatóság a Madgearu bucsu-rendelete alapján kirótt bírság ügyében

Az Aradi Közlöny cikkének hatása. — Mit tartalmaz a rendelet?

Nemcsak kereskedelmi és ipari körökben, hanem az adófizető polgárság legszélesebb rétegeiben is általános érdeklődést keltett az Aradi Közlöny tegnapi számának közgazdasági rovatában megjelent részletes tudósításunk, amelyben rámutattunk arra, hogy Madgearu pénzügyminiszter a távozása előtti hetekben olyan rendeletet adott ki, amely ellentétben áll az ez év január elsején életbelépett új forgalmi és luxusadó törvénnyel és a pénzügyi kincstár annak alapján büntető jegyzőkönyvet vett fel és 150 ezer lejes bírságot szabott ki. Az ügyek között szerepel az egyik aradi cég ellen felvett jegyzőkönyv is, amelyet szintén előzetes értesítés nélkül állítottak ki. Ez ügyben az aradi Kereskedelmi és Iparkamara interveniált ugy Aradon, mint a temesvári kerületi pénzügyigazgatóságnál és a közbenjárásnak, valamint az Aradi Közlöny tegnapi cikkének adatai alapján szóbelileg ma megszüntették az eljárást, amely után az adózó írásbeli értesítést is kap erről.

Alább ismertetjük a 237.302—1933. számú múlt hó 23-án Bucarestben kelt, de Aradra csak néhány nappal ezelőtt leérkezett pénzügyminiszteri rendeletet, amely a forgalmi- és luxusadótörvény 12. szakaszát merőben megváltoztatja. Ez a szakasz felsorolja azokat az ipari műhelyeket, amelyek mentesülnek a forgalmi- és luxusadó alól, ha bizonyos feltételeknek megfelelnek. A pénzügyminiszter 401.710 sz. körrendeletében már közölte, hogy milyen feltételeket kell teljesíteni azoknak a műhelyeknek, hogy mentesüljenek a forgalmi adó alól. Ezt a rendeletet kibővíti a múlt hó 23-án kelt miniszteri leirat, amely az alábbiakat tartalmazza:

— A forgalmiadó törvény csak azokat a műhelyeket mentesíti az adó alól, amelyekben maximálisan 6 munkást (beleértve a főnököket és a segédek is) foglalkoztatnak. A hat személy közé azok is beszámítandók, akik nem szakmunkások, de viszont a tanoncok nem tartoznak ezek közé.

— Ha a műhelyben a fenti számot csak ideiglenesen is túllaladják az alkalmazottak, akkor a tulajdonos már köteles forgalmiadót fizetni. A szakalkalmazotti minősítést a Regátban az ottani céhek, Erdélyben és Bánátban pedig a hatóság által kiállított munkakönyvek igazolják. A pénzügyi kincstár ellenőrző közegei elsősorban azt kötelesek megállapítani, hogy az ellenőrzendő vállalat iparműhely-e és ha az, csak azután kell konstatálni, hogy megfelel-e a fenti feltételeknek. Nem tekinthetők ipari műhelyeknek a szódavíz-, a műásványvíz-, a likőr-, a rum-, a konyakgyárak, a kozmetikai és illatszerek, az ecetet, a szappant, a gyertyát, a kötelet, cukorkát, téglát, meszet, kátránypapírt, szövetet előállító, valamint a részvénytársasági üzemek, végül azok a társaságok, amelyek olyan cikkeket állítanak elő, melyek anyaguk minősége következtében nem tekinthetők iparcikkeknek.

Megemlíti a rendelet, hogy a forgalmiadótörvényben foglalt lakbér alatt nem csupán a műhelybér vagy üzletbér, hanem az egész vállalat helyiségére értendő.

— Nem élvezhetik a forgalmi- és luxusadómentességet azok a cégek, amelyek otthon dolgozó kisiparosoknak (szabóknál sítz-munkások) adnak ki munkát és még az esetben sem, ha ez az otthon dolgoztatás nem állandó jellegű, csupán a munka gyors befejezését célozza, illetve ha csak a munka egy részletének elvégzéséről van szó.

A rendelet végül köteleességüké teszi a

pénzügyi közegeknek, hogy vizsgálják át a forgalmiadó-fizetők jegyzékét és azoktól, akik nem élbezhetik az adómentességet, 1933. január elsejétől visszamenőleg követeljék a forgalmiadót.

Az Aradi Közlöny munkatársa a rendelet alapján szóváltotta az aradi pénzügyigazgatóságon azt, hogy ez a rendelet sehol sem tartalmaz olyan intézkedést, amelynek alapján előzetes felszólítás nélkül bárki ellen azonnal büntető jellegű jegyzőkönyvet lehetne felvenni és minimálisan 150 ezer lej bírságot lehetne kiróni. A kincstár tárgyilagos gondolkodású képviselője megértéssel honorálta érveinket és a következőleg nyilatkozott:

— Az ilyen rendeletek tényleg nem változtathatják meg a forgalmiadó törvényt, amelyet a parlamentben hosszas, szakzerű előkészítés és tárgyalások után szavaztak meg. Olvastuk az Aradi Közlöny-nek ez ügyről szóló közgazdasági tudósítását és a magunk részéről is koncedáljuk, hogy az említett miniszteri rendelet — amely eddig nem került nyilvánosságra — nem pótolja a törvényt, tehát az ez év január 1-én életbelépett forgalmi- és luxusadótörvényt teljes egészében érvényben levőnek tekintjük. Egyébként megszüntető határozatot hozunk az Aradi Közlöny által említett bírságolási esetben, amelynek iratai a ma reggeli postával kiesésztés céljából érkeztek vissza a temesvári kerületi pénzügyigazgatóságtól. Az iratokat most már nem is kell visszaküldeni, mert az eljárást tovább nem folytatjuk.

B. L.

— Az új számlabélyegrendszer megsemmisítését kéri a Gyáriparosok Szövetsége. Bucarestből jelentik: A Gyáriparosok Országos Szövetsége két fontos ügyben nyújtott át memorandumot Bratianu Dinu pénzügyminiszternek. Az egyik kérés a forgalmiadó törvény módosítására vonatkozik és annak a saját használatu villamosenergia forgalmiadójáról szóló részét bírálja, mert azt nem találják indokoltnak. A másik memorandumban azt kívánják, hogy az új pénzügyminiszter vonja vissza a Madgearu által kiadott, azt a rendeletet, amellyel megszüntette a régi számlabélyeg rendszert. Arra kéri a minisztert, hogy a jövőben is a régi számlabélyeg rendszert hagyja érvényben.

Nitra I. Sándor

dipl. jegyző,

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESÍTÉS és HITELESEN FORDÍTÁS románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehslovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesíti. Megjelennek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezések fordítását eszközölöm, terminus-technikusokkal, tökéletes hitelességgel, ugyiszintén a levelek, felelősségek, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenemű bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállalom. Okiratok, munkakétfirások, köz- és magánmunkálatok költészeteseit és általános kivitelezési feltételeiknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával. 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12.
d. u. 3-6.

A legújabb árstatisztika feltűnést keltő adatai

Az indexszámok hullámzása

A bucaresti-i országos statisztikai hivatal által kiadott legutóbbi index-kimutatás szerint október hónapban — összehasonlítva az előző adatokkal — az élelmiszer, a vegyiárak, a fa, kőolajtermékek, bőr- és papíráruk árai némileg emelkedtek, de a ruházati cikkek árándexe csökkent. Pontos számokban kifejezve az eredmény a következő: az élelmiszerek indexszáma augusztus hónapban — összehasonlítva az 1916. augusztus elsejei árakkal százszoros egységen — 30.08, szeptemberben 37.17, októberben pedig 37.50 volt. A ruházati cikkek indexszáma ez év augusztusban 40.60, szeptemberben ugyanennyi, októberben pedig 36.20 volt. A vegyes csoportba tartozó szappan, fa, kőolaj, bőr- és papíráruk indexszáma augusztusban 27.18, szeptemberben 27.83, októberben 28.47 volt.

Eszerint a ruházati cikkek ára 1933. októberben, az 1916. évi augusztusi árral szemben 27.50-szer volt nagyobb. Például ha szeptemberben egy öltözet ruha 5000 lejbe került, októberben ugyanazt csak 3500 lejbe került, egy 6000 lejes felöltő ára októberben 4000 lejre, egy pár cipő 800 lejről 500 lejre, egy pár harisnyáé 50 lejről 30 lejre, egy kalap átlagos ára 600 lejről 400 lejre esett. Ezek szerint tehát az árak némileg csökkentek, de hol vagyunk még az 1922. januári árártól, amikor az élelmiszerek indexszáma csak 24.94, a ruházati cikkeké 32.40 és a vegyesáraké 16.16 volt. Az új kormány arra is fog törekedni, hogy a megélhetési viszonyok javulásával párhuzamosan az indexszámok is visszacsusszanak a tizenegy év előtti színvonalra.

= Deviza- és valutaárfolyamok. Zürichi hivatalos árfolyamok: Berlin 123.12 és fél, Newyork 3.12 (tegnap 3.11 volt), London 16.86 (emelkedett), Páris 20.19 és háromnegyed, Milánó 27.22, Prága 15.32, Belgrád 7, Bécs 72.65 (magánkursus 57.30). Bucaresti: Devizában nem volt forgalom és a nyitáshoz nem jegyezték. — Aradi hivatalos valutaárak: Effektív dollár 97—147, kiízetés 102—111, fontsterling 549—559. Az effektív dollár eladási árfolyama azért 147, mert a Banca Nationala nem kíván dollárban eladási ügyleteket kötni.

= Csehország búzát vásárol Romániától. Prágából jelentik: A csehszlovák kereskedelmi miniszter megbízásából, a gabonaszindikátus valamennyi osztályának egy-egy képviselőjéből alakított bizottság utazott Romániába, hogy ott 3000 vagon román buza megvásárlásának, beraktározásának módjait tárgyaljon. A vásárlandó buza ellenében Csehszlovákia különféle iparcikkeket és főleg textilárut szállít Romániának. Csehszlovákiában az a terv merült fel, hogy a vásárolt román búzát nem viszik be Csehszlovákiába, nehogy a belföldi árakat lenyomja, hanem tovább adják el külföldre. A cseh textilgyárak egyébként tiltakoznak az ellen, hogy minden mázsa bevitt román buza után 6 csehkoronát fizessenek, mert ez azt jelenti, hogy 15 millió korona (75 millió lej) értékű buza bevétel esetén a cseh textilipar közel két millió csehkoronát fizessen a gabonaszindikátus javára. Ez egyértelmű lenne azzal, hogy az amugy is küzdő textilipar a nyereségről lemondjon.

= A Consum új száma a kormányváltozással kapcsolatban részletesen ismerteti azokat a várható változásokat, amelyek legközelebből érintik a piacot, az ipart és kereskedelmet. A kormány helyreállítja a kereskedelem szabadságát és hatályon kívül helyezi az ipart és kereskedelmet korlátozó törvényeket. Fizetésképtelenségek, Új cégek és cégváltozások. Közszállítások, és Árlejtések első forrásból olvashatóak a Consumban. Kérjen mutatvány-számat a kiadóhivaltól, Cluj, postafiók 127.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

Fordította: **MAROSI RUDOLF** (5)

IRTA: **G. MUMM.**

Egy másik táviratban Mars egy elfogott rádióüzenetet adott le a GPU-nak. Az üzenetet az Oroszországban dolgozó angol ügynök küldötte.

„Kabulban vette Mars stop. John szeptember tizenhatodikán tizenhét órakor Tammerlan sirjánál stop. Szamarkandban pénz és további rendelet — reginald.”

Mars tényleg jó munkát végzett. Senkinek sem tudta, ki rejtőzik a mitológiai név mögött. A kém néhány levelét őrizték a GPU. gondosan elzárt irattárában. Az írásból arra következtettek, hogy Mars nem férfi, hanem nő, még pedig kivételes intelligenciájú asszony. Még az osztályfőnök sem találkozott vele, Mars nem jött Oroszországba. Furcsa körülmények között került összeköttetésbe a kémirodával. Egy szép napon, körülbelül egy évvel ezelőtt, angolul írt jelentés érkezett Afganisztán fővárosából, Kabulból a GPU-nak. Az indiai angol csapatmozdulatokról adott hírt. Felülvizsgálták az információkat a kiderült, hogy a jelentés minden sora igaz. Azontúl különös figyelmet szenteltek a „Mars” aláírással ellátott jelentéseknek. Egymásután érkeztek újabbak. Mindegyik fontos, értékes információkat tartalmazott. Egyszer megkérdezték Marstól kicsoda és miért dolgozik a szovjetnek. A válasz rövid volt:

„Bosszút és pénzt akarok — Mars.”

Ila Rasoff bizalmatlan volt az ismeretlen kémekkel szemben. De szüksége volt rá. És szabadkezet biztosított neki. A cél mindenekelőtt...

Sergej Rusuloff rosszkedvűen meredt a második táviratra. Egy ember sorsát tartotta kezében, egy olyan emberét, aki a gyűlölt rendszer ellen küzdött. Kiszolgáltathatja-e ezt az embert ezeknek a vadállatoknak? Lelkiismerete azt tanácsolta, ne tegye. Agyonlőtt apja, meggyilkolt anyja, fönkretett élete... mind olyan körülmény, mely bosszút diktált.

Fejét íróasztalára hajtotta... A halálszíget jutott eszébe...

— Agyon fognak löni — gondolta.

Rasoff odament az íróasztalhoz, elolvasta a megfajított táviratot és elégedett mosollyal vette tudomásul annak tartalmát. Igen, ez jó munka volt.

— Mi az Rusuloff elvtárs, talán beteg vagy?

Az egykori cári gárdatiszt fáradtan mosolygott.

Az angol biztonsági szolgálat félelmetes vezetője

A bombay-i Intelligence Service főnöke irodájában a késő éjszakai órák dacára is világosság volt. Ebben a szürke, külsőleg jelentéktelen hivatalban őrködtek a brit birodalom indiai érdekeit felett és sokszor itt, a kopott íróasztalok mellett készültek el tervek, amelyek London hatalmas érdekeltségeit megmentették egyrészt az indus nacionalisták forradalmasító munkájának súlyos következményeitől, másrészt pedig az állandó szovjet aknamunkától, amely India elszakításával akart halálos csapást mérni az angol imperializmusra. A Downing Street-nek azonban sikerült olyan embert találnia, aki életcélnak tekintette hazája számára megtartani Indiát és aki kellő invencióval, energiával és lelkiismeretességgel rendelkezett, hogy nehéz feladatát el is végezhesse. Gordon őrnagy, a világháború alatt többszörösen kitüntetett katonatiszt, az Intelligence Service félelmetes osztályvezetője kitűnően megállotta helyét. Most is leghívebb munkatársával, Mr. Tollendal-al készítette elő a következő hadjáratot, amellyel érzékeny csapást akart mérni az Ázsiában mindjobban működő szovjet kémiszervezetre.

— Tehát kedves barátom — mondotta Tollendalnak — ragaszkodj ahhoz, hogy személyesen intézze el ezt a veszedelmes ügyet?

— Természetesen, őrnagy ur — felelte határozottan a detektív. — Megígértem John Dreatmoornak, hogy ezuttal személyesen megyek. Különben is úgy tudom, hogy ez John utolsó megbízatása. Hiszen őrnagy ur megígérte neki, hogy két hónapon belül leváltják.

— Rendben van. Beleegyezem az utazásába. De a saját felelősségére megy. Adja át John Dreatmoornak üdvözetemet és mondja meg neki, hogy mostani megbízatásának elintézése után térjen azonnal vissza Bombaybe. Jó hivatali rezerváltam itt számára és aztán — az őrnagy diszkrétén mosolygott — hat havi szabadságot adunk neki, hogy Angliába utazhasson nászutra. Egyébként hogy van a kedves huga?

— Köszönöm, őrnagy ur. Testileg egészséges. Amióta azonban megtudta, hogy John Oroszországba kapott kiküldetést, egyetlen nyugodt éjszakája sincs. Hiába próbáltam meggyőzni arról, hogy Dreatmoort India belsejébe küldöttük hivatalos megbízatással, nem hitt nekem. Később megtudtam, hogy az egyik kollegám — elég vigyázatlanul — elárulta a titkot. És nem segített az sem, hogy a John által előre megíratott leveleket tisztviselőinkkel India különböző városaiból adatom fel címére. A leveleknek sem akar hinni. Azt hiszem, kénytelen leszek végre elmondani az igazat, nehogy a kétség és bizonytalanság beteggé tegye. Talán még ma...

A 6-os számú titokzatos kémnő nem akar vallani

Az őrnagy pár percig gondolkodott, majd határozottan válaszolt:

— Tegye azt, igazza van, nincs értelme tovább bizonytalanságban fártani azt a leányt. Elvégre Miss Merry van olyan okos, hogy a titkot megőrizze, annál is inkább, mert völegényének sorsa függ attól, hogy a titok az is maradjon. Mondja meg neki azt is, hogy eddig minden nagyszerűen ment és hogy már nem tart sokáig.

Mr. Tollendal elkészönt és távozni készült. Már az ajtónál volt, amikor Gordon őrnagy visszahívta.

— Majdnem elfelejtettem. Mikor lesz a Peshawarban elfogott hatos számú szovjet kémnő elleni per főtárgyalása?

— Három hét múlva, őrnagy ur.

— Addigra vissza kell érkeznie. Talán közben megtudja Dreatmoortól azt is, ki volt a hatos megbízója. Azt hiszem, hogy az is Mars lesz. Az életemet adnám, ha ezt a kémét ártalmatlanná tehetném, ezt az emberbőrben garázdálkodó bestiát, akinek kezéhez annyi angol vér tapad. A hatos egyetlen szót sem hajlandó vallani.

Gordon őrnagy meleg kézszorítással bucsuzott el munkatársától.

— Az ég vezérelje, fiatal barátom.

Mr. Tollendal elgondolkozva haladt keresztül Bombay uccáin. A város legelőkelőbb negyede: Malaban felé tartott, ahol kényelmesen berendezett villája állott. A fiatal detektív azonban nem állott meg házában, hanem tovább sétált a közeli strand felé. A csodálatosan szép holdas éjszaka a tengerpartra csábította. Különben is egy ideig egyedül akart maradni, szüksége volt a magányosságra, hogy alaposan átgondolhassa legközelebbi terveit. A hold ezüstös fényvel árasztotta el a bombay-i öböl sötét vízét, az elragadó tropusi éjszaka csöndjét csupán a keselyűk vijjogása zavarta meg, amelyek a Hallgatás Tornya körül keringtek. Itt temetik el a parsi szekta tagjai halottjaikat, akiknek tetemén a mohó keselyűk csapatok lukullusi lakomát. A messzeségből odavilágítottak a hatalmas óceánjárók lámpái, pár óra múlva ezek a hajókolosszusok Bombay kikötőjében vetnek horgonyt.

(Folytatjuk.)

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, NOVEMBER 24.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Könyvi lemezek. 18: Farica Luca zenekara. 20:20: Gramofon. 21: Mihalică Tincă énekel. 21:20: Rádiózenekar. 22:15: Moszkovszkij: Szerelmi keringő. Dostal: Stolz-egyveleg. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1:05: Thoma József zongorázik, Bárdos Alice hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. 2:30: Veszprémi Farkas Vince és cigányzenekara. 4:30: A rádió éjszakaiórja. „Az óra története”. 6: Az Állástalan Zenészek Zenekara. 7:10: „Herczeg Ferenc vidám apróságok tikrében”. Stella Adorján előadása. 7:40: Zenés részletek Jeritza Mária a „Nagyhercegnő” című filmjéből. 8:10: A rádió külügyi negyedőrája. 8:25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Lakmé” Zenéjét szerezte Delibes. Majd: Bura Károly és cigányzenekara. — Bécs. 12:30: Tiroli népzene lemezek. 13: Rádiózenekar. 16:45: Elhalt művészek lemezei. 18:20: Adler Hilda zongorázik. 20: Gyermekek a zenében. 21:55: Manén Juan hegedűművész. 23:20: Bárze az Oaseból. — Belgrad. 12: Rádiózenekar. 13:05: Rádiózenekar. 13:35: Gramofon. 17: Népzene lemezek. 20: Rádiózenekar. — Hamburg. 18:30: Tarka óra. 19: Ötszáz éves plattdeutsch dalok. 21: Keringők, polkák és csárdások Hannoverből. 23:45: Szórakoztató zene. — Kassa. 12:05: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 14:30: Gramofon. 18: A 14. gyalogezred zenekara. 19:20: Gramofon. 21:10: A rádiózenekar francia hangversenye altzólóval. — Königsberg. 12:30: Könyvi zene. 14:05: Puccini-lemezek. Utána szórakoztató lemezek. 17: A danczi rendőrzenekar könnyű hangversenye. 21:45: Operai zenekar. — Leipzig. 21: Operatársulatok. Utána: Lipcsei szimfonikusok. 1:00: Ostrava. 11:45: Szilváji dalok. 17: Délutáni zene. — Prága. 11:10: Gramofon. 13:10: Gramofon. 16:30: Gramofon. 18:05: Az Ondrzsicsék vonósnyegyes játéka. — 20:30: Fibich: A messinai menyasszony. Opera 3 felvonásban. — Róma. 21:15: Reclama hangverseny. 21:45: A pénzügyőrzenekar hangversenye. A szimfoniában Adami: A Horaciusok és Pankraciusok, 1 felvonásos vígjáték. Varsó. 13:05: Szalonzene. 16:55: Szopránadalok és áriák. 17:55: Bécsi dalok zongorátírat. 18:40: Cafetti (bariton) lemezei. 19:20: Könyvi zene. 21:15: A Filharmonikus hangversenye. Goldberg hegedűművész. — 23:40: Cigányzene.

SZOMBAT, NOVEMBER 25.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14:15: Könyvi zene. 18: Jazz. 20:20: Gramofon. 21: Mihalescu Doina hárfázik. 21:45: Vrloni énekesnő dalestje. 22:15: Táncklemezek. 23: A rádió népzeneke. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Columbia gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13:05: His Master's Voice gramofonlemez. 2:30: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene kísérettel. 5: A Rádióélet meseórája. 6: Kutya-macská barátság. Zsiray János elbeszélése. 6:30: Munkásdalgyletek Dalkara. 7:10: Rádó amatőrpósta. 7:30: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara. Közben: 8: A rádió tárgysorsjátékának ismertetése. 9: Hírek. 9:15: Szimfoniadala a stúdióból. „Zenebohócok”. Cor-media del'arte 3 felvonásban. Irta Zilahy Lajos. Majd: Len Baker-jazz a Dunapalota szállóból. Vajda Károly ének-számaival. — Budapest II. 7:10: Odeon-Parlophon gramofonlemez. — Bécs. 12:30: Állástalanok zenekara. 14:10: Művészelemek. 16:45: Mandolinzene. 19:30: Auber: Fra diavolo, nyitány. Glazunov: Balettjelenetek. Dvorzsák: Két szláv tánc. Strauss János: Művészet, keringő. Brahms: Két magyar tánc. Zádor: Változatok egy magyar népdalra. 21:05: Zeller: A pincemester, háromfelvonásos operett. 23:35: Gramofon. — Belgrad. 12: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 18: Holotkov Pál áriaestje. 20: Gramofon. 21: Karének. 22: Mozart: Fuvola- és zenekari verseny. 22:50: Milivojevic Lyubica népdalokat énekel, zenekari kísérettel. 23:40: Táncczene az Autóklubból. — Königsberg. 7:35: Könyvi zene. 12:30: Könyvi zene. 14:05—15:30: Komoly zene lemezek. 17: Szórakoztató zene. 21:10: Operai zenekar. 23: Hírek, majd éjfélig Berlin. — Leipzig. 18: Könyvi zene. 19:15: Szimfonikus keringők és indulók gramofonon. 20: Händel: A zene dicsőrete, szimfonikus művek zene- és énekkara, szopránra és tenorra. 24: Szimfonikus zenekar. — Milano. 18:10: Szimfonikus lemezek. 19:40: Beszélőújság. Gramofon. 20: Gramofon. 20:40: Gramofon. 21:40: Tarka est. 23: Táncczene. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar. 13:35: A 40. gy. ezr. fuvószene. 19:25: Beethoven: Fuvós- és zongorakvintett. 21:25: Jazz. — Svájci Aleman adó. 17: Harmonikázás gramofonbetétekkel. 17:45: Hangverseny. 21: Szimfonikus hangverseny. 23:10—24: Táncklemezek. — Varsó. 13:05: Szalonzene. 16:40: Karének lemezek. 17:55: Könyvi zene dalokkal. 19:20: Jazz-dalok szoprán és kétzongorás előadásban. 21: Rádiózenekar. 22:20: Wojlowicz B. zongorázik. 24: Kávéházi zene.

Több száz aradi háztulajdonos évek óta nem iratta át saját nevére ingatlanaikat

Szenzációs felfedezés a pénzügyigazgatósági házösszeíró bizottságok jelentéseiben. — Harminc nap alatt kell pótolni a mulasztást és akkor elengedik a büntetést

Az aradi pénzügyigazgatóság hatásköre alatt működött házösszeíró-bizottságok nagy feltűnést keltő felfedezést tettek, de ezek ezideig nem kerültek nyilvánosságra és amelyeknek következményeit most érzik az érdekelt ház- és egyéb ingatlanulajdonosok. Ezek a háztulajdonosok, akiknek a száma Aradon több százra tehető, az évek folyamán különböző okokból ingatlanaikat nem iratták át a saját nevére, tehát azok még mindig az eladók nevében állnak a telekkönyvben és a városi kataszteri hivatalban.

Az Aradi Közlöny munkatársa a pénzügyigazgatóságon értesült arról, hogy egész sereg ház- és egyéb ingatlanulajdonosra állami jövedéki kihágás címén súlyos büntetéseket fognak kiróni, ha mulasztásaikat sürgősen nem pótolják. Ez ügyben eljárunk az aradvárosi kataszteri hivatalban, ahol az alábbi rendkívül érdekes esetek jutottak tudomásunkra:

— Mint ismeretes, a rövid idővel ezelőtt végbement házasodáskövetési eljárással kapcsolatban az ingatlanösszeíró-bizottságok végigjárták az aradi összes ingatlanulajdonosokat, megfordultak a hétezerre tehető aradi házakban, amelyeknek tulajdonosai iránt érdeklődtek.

Csodálkozva konstataálták, hogy különösen a szerényebb anyagi viszonyok között élő háztulajdonosok még mindig nem iratták a saját nevére azt a házat, amelyben családjukkal már évek óta laknak.

Némelyik házat tizenöt évvel ezelőtt irták át az akkori tulajdonos nevére, aki azt rövid idő múlva eladta és azóta ötször cserélt gazdát, de a telekkönyvben még mindig a tizenöt év előtti tulajdonos nevében áll. Az összeíró-bizottságok a helyszínen rendszerint azt a választ kapták a telekkönyvi átírás nélküli háztulajdonosoktól, hogy nekik nem volt idejük a hatóságoknál eljárni a saját ügyükben és akik az elintéztést elvállalták, azok folyton halasztgatták ezt, míg végül a háztulajdonosok megunták

a sürgetést. Így maradt a régi tulajdonos nevében a legtöbb ingatlan. Számos esetben régen elvesztett az adásvételi szerződés és az eladók azóta meghaltak vagy ismeretlen helyre költöztek, úgy hogy lehetetlenség új szerződést kötni. Az is előfordult, hogy az eladók közül csak az egyik halt meg, de már nincs életben az az ügyvéd, aki annakidején a szerződést készítette és az ő irodáját átvevő ügyvéd kijelentése szerint a szerződés elvesztett. Ilyen okok is akadályozták az új szerződés elkészítését.

A városi kataszteri hivatal napok óta nyomtatott felszólítást kézbesített azoknak a háztulajdonosoknak, kik bármilyen okból nem iratták át az ingatlant a saját nevére és a beidézett háziggazdákat jóakaratosan arra figyelmeztetik, hogy a régi vagy az újonnan elkészítendő adásvételi szerződést, az illeték lefizetése végett, 30 napon belül mutassák be a pénzügyigazgatóság második emeletén levő illetékügyosztálynak. Ezesetben eltekintenek attól, hogy kihágást követtek el és nem szabnak ki rájuk bírságot, amely a rendes átírási illetéknek kétszerese. De ha 30 nap alatt sem teljesítik ezt a kötelezettséget, akkor a régi és az új tulajdonosok nem menekülhetnek a büntetés alól. A törvény értelmében ugyanis ilyen esetben úgy a vevő, mint az eladó közösen felelősek a szerződés illetékezéséért. (B-r.)

Karácsonyi utazás — a tavaszba Tenerife és Madeira szigetre

1933. december 22-től 1934. január 6-ig.
a „Milwaukee” nevű legnagyobb német motoros-hajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól:
7585 lei.

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes délre egy csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón.

További felvilágosítások és jelentkezések a
Hamburg Amerika Linie S. A. R.
aradi képviselőnél.

Kunstler vizum- és utazási iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lei. A legcsebbe hirdetés ára 10 szóig 40 lei. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtérrel kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

Nem lesz üres lakása,

ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az

Aradi Közlöny-ben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

8—10 HP. locomobilt keresünk.

Címeket az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalába kérünk. 4414

GYONYORÚ FARAGOTT EBÉDLŐ modern uri szoba, náluk 8500 lejtől, fehér konyhakredenc 800 lei, Singer varrógép 1500, oszillátorok 300 tól, zongorák, otmánok 700-tól, antik butorok, festmények, szőnyegek, dísz tárgyak nagy választékban. — Ezüstöt, aranyat, brilliánst, szőnyeget, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zálogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett. KÉSZPÉNZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgot.

ARANYAT, EZÜSTÖT készpénzért sürgősen vesznek. COMISSIO Dacia-kávéház mellett.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

„OLLA”

prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét silány utasításokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kimmódottan OLLA-t eredeti csomagolásban!

KÖNYVEK

Thomas Mann: „Jákov”. Jákov, a bibliai ősatya, az ó-testamentumnak a rejtélyes és bonyolult alakja. Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz üzletember, aki egy tál lencsért vásárolja meg az elsőszülöttség jogát s furfangos csellel csalja ki atyja áldását, a tiszteletreméltó patriárka, aki tizenkét fiunak ad életet s legendás gazdagságra tesz szert, az átkimlító költő, az égi lajtorja álmanak álmodója egyesül ebben a csodálatos figurában. Thomas Mann azonban nem csupán Jákov alakját és életének groteszk és magasztos eseményekben gazdag történetét tárja eléuk páratlan írói erővel. Körülötte egy egész világot varázsol föl, egy ismerős és mégis ismeretlen, a miénkhez hasonló, de mégis gyökeresen más világot: a Kelet rejtélyes és öbönetes világát. Olyan világ ez, amelyben más az értéke az időnek, más a szemlélete a térnek és más a jelentése magának az embernek is. Ma és tegnap, itt és ott, én és te: könnyebben cserélődnek föl ebben a szivárványosan csillogó, bizonytalan atmoszférában, mint a miénkben és Thomas Mann varázslatos írói nagysága éppen az, hogy a tegnapot mává, a távoított közelébe s az elmúlt életet a mi éltünkbe tudja tenni. Igazi remekmű ez a regény: nagy tanulság és ritka élmény. Az Atheneum nagy regénysorozatának 3-ik kötete. (1. Sinclair: „Egy modern asszony szíve”. 2. Wells: „Mi lesz holnap?”), egyenként 450—500 oldal, nagy alak, pazar kiállítás, díszvázonkötés, 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál; Kolozsvár.

Kuncz Aladár: „A fekete kolostor”. Halálos ágyán fejezte be a nagytehetségű író nagyszerű regényét, amely az utolsó évek egyik legnagyobb szenzációja volt. A tüneményes sikelet aratot regény könyvnapki kiadásában, hófehér papíron, díszes vázonkötésben 550 oldalon az Atheneum propaganda-kiadásában 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál; Kolozsvár. Kérjen Atheneum-jegyzéket.

Szerkesztői üzenet

A 901. számú előfizető, Arad, B. levele alapján illetékes helyen eljárunk és értesítjük, hogy az ügy összes részleteiről közvetlenül adunk szóbeli felvilágosítást, ha délelőtt 10—11 óra, vagy délután 5—6 óra között szíveskedik befáradni szerkesztőségünkbe.

KERESÜNK azonnali vételre arany és ezüst-tárgyakat, szőnyegek, vitrin és vitrin-tárgyakat, szörmebundákat. — A velünk összeköttetésben lévő temesvári zálogház a legmagasabb összegeket folyósítja zálogtárgyakra olcsó kamat mellett. — Uptásokat olcsón vállalunk. — Eladók: keleti és hazai perzsaszőnyegek, keszerek, szörmebundák, vitrintárgyak, világos háló, fekete uriszoba, füllestorok, állólámpák, festmények, stb. „Ars” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30., Ortutay-palota.

Modern hálószobák

olcsó árban

4425

Strada Dorobantilor 18.

Már most keresnek üzletben karácsonyra ajándéktárgyakat. Siessen s hozza eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyait SALGONE b. rományi üzletébe Str. Borria 1., Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keresek szőnyeget, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédlőket, festményeket, vitrineket stb.

ÜZLETEK.

Nagy üzlethelyiség

berendezéssel együtt: 1934. febr. 1-ére kiadó, Bulev. Reg. Ferdinand 11., a városházával szemben. — Bővebbet ugyanott a „Gaby” kalapszalomban. 4409